સંકલન : ગોંડલિયા પુરણ એ.

આપણા ગુજરાત ના અભ્યારણો

❖ <u>ગિર સિંહનું અભયારણ્ય</u>

સ્થળ : જૂનાગઢ જિલ્લો. જૂનાગઢથી 64 કિ. મી. અને વેરાવળથી 32 કિ. મી.

વિસ્તાર : 1412 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : સિંહ, દીપડા, કાળિયાર, ચોશિંગા, હરણ, સાબર, જંગલી

ભૂડં, મગર તથા વિવિધ પ્રકારના પક્ષીઓ.

સુવિધા : અભયારણ્યમાં ફરવા માટે વાહનો ભાડે મળે છે. ગાઈડ તથા પુસ્તકાલય છે. વન્ય પ્રાણીને લગતી ફિલ્મો અને સ્લાઈડ શૉ ગોઠવવામાં આવે છે. શ્રેષ્ઠ સમય : જાન્યુઆરીથી મે મહિનો.

રેલવે મથક : વેરાવળ-સાસણગીર.

❖ <u>બરડા : સિંહ અભયારણ્ય</u>

સ્થળ : જૂનાગઢ જિલ્લો. પોરબંદરથી લગભગ 14 કિ. મી. ના અંતરે છે.

વિસ્તાર : 192 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય સૃષ્ટિ : જંગલી ભૂંડ, દીપડો, ચિત્તલ, સાંભર, નીલગાય, વાંદરા.

શ્રેષ્ઠ સમય : નવેમ્બરથી માર્ચ.

રેલ્વે મથક : રાણાવાવ-પોરબંદર

❖ સામુદ્રિક ઉદ્યાન /અભયારણ્ય

સ્થળ : જામનગર જિલ્લો, કચ્છના અખાતમાં જોડિયાથી ઓખા સુધીના દરિયાકાંઠા વિસ્તારમાં.

વિસ્તાર : 163 ચોરસ કિ. મી. માં રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન, 458 ચોરસ કિ. મી.માં અભયારણ્ય.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : વિવિધ પ્રકારના પરવાળાના ટાપુઓ, કાળા કોર્નલિયા નામના જળચળ જીવ વસે છે. ડોલ્ફિન માછલીનું કુદરતી આશ્રયસ્થાન. વિવિધ જળપંખી જોવા મળે છે.

સુવિધા : વનવિભાગ તરફથી પરવાળાના ટાપુઓ જોવા માટે યાત્રિંક બોટ.

શ્રેષ્ઠ સમય : ડિસેમ્બરથી મે મહિનો

રેલવે મથક : જામનગર.

❖ વેળાવદર : કાળિયાર અભયારણ્ય

સ્થળ : ભાવનગર જિલ્લો. ભાવનગરથી 65 કિ. મી.ના અંતરે વલભીપુરના રસ્તે અમદાવાદ-ભાવનગરની વચ્ચે.

વિસ્તાર : 18 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : કાળિયાર, વરૂ.

સુવિધા : ભાવનગર ખાતેનું અતિથિગૃહ ઉપરાંત પ્રવાસીઓ માટે વેળાવદર ખાતે વનવિભાગની એક લોંગ હટ છે. જમવાની પણ સગવડ છે.

શ્રેષ્ઠ સમય : નવેમ્બરથી મે મહિનો.

રેલવે મથક : ભાવનગર.

❖ નળસરોવર પક્ષી અભયારણ્ય

સ્થળ : સુરેન્દ્રનગર જિલ્લો, અમદાવાદ-સુરેન્દ્રનગરના રસ્તે સાણંદ પાસે 35 કિ. મી.

વિસ્તાર : 115 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : યાયાવર જળચર પક્ષીઓ જેવાં કે વિવિધ પ્રકારનાં બગલાંઓ, બતકો, સ્પુનબીલ, બાજ અને સ્થળાંતરી પક્ષીઓની અનેક જાતો.

સુવિધા : પક્ષીનિરીક્ષણ માટે સરોવરમાં જવા નાની હોડીઓ. બાયનોક્યુલર પણ ભાડે મળી શકે છે.

શ્રેષ્ઠ સમય : નવેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી.

રેલવે મથક : સાણંદ.

❖ ઘુડખર અભયારણ્ય

સ્થળ : સુરેન્દ્રનગર/કચ્છ જિલ્લો, સુરેન્દ્રનગરથી 65 કિ. મી. હળવદ તરફ કચ્છના નાના રણમાં

વિસ્તાર : 4953 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : જંગલી ગધેડા, દીપડા, કાળિયાર, વરુ, નીલગાય, શિયાળ, જંગલી ડુક્કર તથા પક્ષીઓ.

સુવિધા : ધ્રાંગધ્રામાં સરકારી વિશ્રામગૃહો છે.

શ્રેષ્ઠ સમય : ફેબ્રુઆરીથી મે મહિનો.

રેલવે મથક : હળવદ

❖ હિંગોલગઢ : પ્રાકૃતિક શિક્ષણ અભયારણ્ય

સ્થળ : રાજકોટ જિલ્લો.

જસદણથી 10 કિ. મી. ના અંતરે છે.

વિસ્તાર :7 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : નીલગાય, છીંકારાં, સ્થળાંતરી પક્ષીઓ જેવાં કે હંજ, ફ્લેમિંગો વગેરે.

સુવિધા : જસદણમાં સરકારી ગેસ્ટ હાઉસ.

શ્રેષ્ઠ સમય : નવેમ્બરથી માર્ચ.

રેલવે મથક : રાજકોટ-જસદણ.

❖ વાંસદા : રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન

સ્થળ : વલસાડ જિલ્લો, બીલીમોરાથી 40 કિ. મી. ના વિસ્તારમાં.

વિસ્તાર : 7 ચોરસ કિ. મી.

વન્ય પ્રાણીસૃષ્ટિ : વાઘ, દીપડો, જંગલી ભૂંડ, ઝરખ, સાબર, ચોશિંગા વગેરે.

સુવિધા : જાહેર બાંધકામ ખાતા અને પંચાયતનાં વિશ્રામગૃહો પણ છે.

શ્રેષ્ઠ સમય : નવેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી.

રેલવે મથક : બીલીમોરા.

૬૪ કળા (કલા) ના નામ

"શુક્રનીતિ" અનુસાર કલાઓની સંખ્યા અસંખ્ય છે, છતાં પણ સમાજમાં અતિ પ્રચલિત ૬૪ કલાઓનો આ નીતિમાં ઉલ્લેખ થયેલો જોવા મળે છે. "શુક્રનીતિ" અનુસાર આ ૬૪ કલાની ગણના આ પ્રકારે કરવામાં આવેલી છે. :-

(૧) નર્તન (નૃત્ય), (૨) વાદન, (૩) વસ્ત્રસજ્જા, (૪) રૂપપરિવર્તન, (૫) શૈય્યા સજાવટ, (૬) દ્યૂત ક્રીડા, (૭) સાસન રતિજ્ઞાન, (૮) મદ્ય બનાવટ અને એને સુવાસિત કરવાની કલા, (૯) શલ્ય ક્રિયા, (૧૦) પાક શાસ્ત્ર, (૧૧) બાગકામ, (૧૨) પાષાણ, ધાતુ આદિમાંથી ભસ્મ બનાવવાની કલા, (૧૩) મિઠાઈ બનાવટ, (૧૪) ધાત્વોષધિ બનાવટ, (૧૫) મિશ્ર ધાતુઓનું પૃથક્કરણ, (૧૬) ધાતુમિશ્રણ, (૧૭) નમક બનાવટ, (૧૮) શસ્ત્રસંચાલન, (૧૯) કુસ્તી (મલ્લયુદ્ધ), (૨૦) લક્ષ્યવેધ, (૨૧) વાદ્યસંકેત દ્વારા વ્યૂહરચના, (૨૨) ગજાદિ દ્વારા યુદ્ધકર્મ, (૨૩) વિવિધ મુદ્રાઓ દ્વારા દેવપૂજન, (૨૪) સારથીપણું, (૨૫) ગજાદિની ગતિશિક્ષા, (૨૬) વાસણ બનાવટ, (૨૭) ચિત્રકલા, (૨૮) તળાવ, મહેલ વગેરેના નિર્માણ માટે ભૂમિ તૈયાર કરવાની કલા, (૨૯) ઘંટાદિ દ્વારા વાદન, (૩૦) રંગસાજી, (૩૧) વરાળના પ્રયોગ-જલવાટવગ્નિ સંયોગનિરોધૈ: ક્રિયા, (૩૨) નૌકા, રથાદિ વાહનોનું જ્ઞાન, (૩૩) યજ્ઞ માટેની દોરી બટાવવાનું જ્ઞાન, (૩૪) કાપડ વણાટ, (૩૫) રત્નપરીક્ષણ, (૩૬) સ્વર્ણપરીક્ષણ, (૩૭) કૃત્રિમ ધાતુ બનાવવી, (૩૮) આભૂષણ ઘડવાની કલા, (૩૯) કલાઈ કરવાની કલા, (૪૦) ચર્મકાર્ય, (૪૧) ચામડું ઉતારવાની કલા, (૪૨) દૂધના વિભિન્ન પ્રયોગ, (૪૩) ચોલી વગેરે સીવવાની કલા, (૪૪) તરણ, (૪૫) વાસણ માંજવાની કલા, (૪૬) વસ્ત્રપ્રક્ષાલન (સંભવત: કપડાં ધોવાની તેમ જ ઇસ્ત્રી કરવાની કલા), (૪૭) ક્ષારકર્મ, (૪૮) તેલ બનાવટ, (૪૯) કૃષિકાર્ય, (૫૦) વૃક્ષારોહણ, (૫૧) સેવાકાર્ય, (૫૨) ટોપલી બનાવવાની કલા, (૫૩) કાચના વાસણ બનાવવા, (૫૪) ખેત સીંચાઇ, (૫૫) ધાતુના શસ્ત્ર બનાવવાની કલા, (૫૬) જીન, કાઠી અથવા હૌદા બનાવવાની કલા, (૫૭) શિશુપાલન, (૫૮) દંડકાર્ય, (૫૯) સુલેખન, (૬૦) તાંબૂલરક્ષણ, (૬૧) કલામર્મજ્ઞતા, (૬૨) નટકર્મ, (૬૩) કલાશિક્ષણ, ઔર (૬૪) સાધનાની ક્રિયા.

"કામસૂત્ર" અનુસાર 64 કલાઓ નિમ્નલિખિત છે:

(1) ગાયન, (2) વાદન, (3) નર્તન, (4) નાટય, (5) આલેખ્ય (ચિત્રકલા અને લખાણ), (6) વિશેષક (મુખાદિ પર પત્રલેખન), (7)ચોકમા રંગ પૂરણી, અલ્પના, (8) પુષ્પશય્યા બનાવવી, (9) અંગરાગાદિલેપન, (10) પચ્ચીકારી, (11) શયન રચના, (12) જલતંરગ વાદન (ઉદક વાદ્ય), (13) જલક્રીડ઼ા, જલાઘાત, (14)શ્રુંગાર઼ (મેકઅપ), (15) માલા ગૂઁથન, (16) મુંગટ રચના , (17) વેશ

પરીવર્તન, (18) કર્ણાભૂષણ રચના, (19) અત્તર યાદિ સુગંધદ્રવ્ય બનાવટ, (20) આભૂષણધારણ, (21) જાદૂગરી, ઇંદ્રજાળ, (22) અરમણીય ને રમણીય બનાવવુ, (23) હાથ ની સફાઈ (હસ્તલાઘવ), (24) રસોઈ કાર્ય, પાક કલા, (25) આપાનક (શર્બત બનાવવુ), (26) સૂચીકર્મ, સિલાઈ, (27) કલાબત્, (28) કોયડા ઉકેલ, (29) અંત્યાક્ષરી, (30) બુઝૌવલ, (31) પુસ્તકવાચન, (32) કાવ્ય-સમીક્ષા કરવી, નાટકાખ્યાયિકા-દર્શન, (33) કાવ્ય-સમસ્યા-પૂર્તિ, (34) વેણી બનાવવી, (35) સૂત્તર બનાવટ, તુર્ક કર્મ, (36) કંદોઇ કામ, (37) વાસ્તુકલા, (38) રત્નપરીક્ષા, (39) ધાતુકર્મ, (40) રત્નોં ની રંગપરીક્ષા, (41) આકર જ્ઞાન, (42) બાગવાની, ઉપવનવિનોદ, (43) મેઢ઼ા, પક્ષી આદિની લડાઈ, (44) પક્ષિયોં ને બોલતા શીખવવુ, (45) માલિશ કરવુ, (46) કેશ-માર્જન-કૌશલ, (47) ગુપ્ત-ભાષા-જ્ઞાન, (48) વિદેશી કલાઓ નુ જ્ઞાન, (49) દેશી ભાષાઓં નુ જ્ઞાન, (50) ભવિષ્યકથન, (51) કઠપુતલી નર્તન, (52) કઠપુતલી ના ખેલ, (53) સુનકર દોહરા દેના, (54) આશુકાવ્ય ક્રિયા, (55) ભાવ બદલીને કેહવુ (56) છલ કપટ, છલિક યોગ, છલિક નૃત્ય, (57) અભિધાન, કોશજ્ઞાન, (58) મહોરુ બનાવવુ (વસ્ત્રગોપન), (59) દ્યૂતવિદ્યા, (60) રસ્સાકશી, આકર્ષણ ક્રીડ઼ા, (61) બાલક્રીડ઼ા કર્મ, (62) શિષ્ટાચાર, (63) વશીકરણ અને (64) વ્યાયામ

આપણા ગુજરાત નું ભૂપૃષ્ઠ

સંકલન : ગોંડલિયા પુરણ એ.

પ્રાચીન સમયમાં ગુજરાતના વિવિધ ભાગો નીચેનાં નામે ઓળખાતા

(1) **'આનર્ત'** : તળગુજરાતનો ઉત્તરનો ભાગ

(2) 'લાટ' : હાલના ગુજરાતનો મધ્ય અને દક્ષિણ નો ભાગ

(3) **'સુરાષ્ટ્ર'** : હાલના સૌરાષ્ટ્રનો દ્વિપકલ્પીય ભાગ

ભૂપૃષ્ઠ : ભૂપૃષ્ઠની દ્રષ્ટિએ ગુજરાતના ચાર વિભાગો છે :

(1) ગુજરાતનો દરિયાકિનારો તથા રણવિસ્તાર

(2)ગુજરાતનાં મેદાનો

(3)સૌરાષ્ટ્રનો ઉચ્ચ પ્રદેશ અને

(4) ગુજરાતના ડુંગરાળ પ્રદેશો.

(૧) ગુજરાતનો દરિયાકિનારો તથા રણવિસ્તાર :

દરિયાકિનારો : ભારતના કુલ દરિયા-કિનારાનો આશરે ત્રીજો ભાગ ગુજરાત ધરાવે છે. દમણગંગા અને તાપી વચ્ચેનો દરિયાકિનારો કાદવકીચડનો બનેલો છે. 'સુવાલીની ટેકરીઓ'ને નામે ઓળખાતો તાપીનો ઉત્તર કિનારો રેતાળ ટેકરીઓનો બનેલો છે. તાપીથી ખંભાત સુધીનો કિનારો ખાંચાખૂંચીવાળો છે. ખંભાતના અખાતમાં અલિયાબેટ અને પીરમ બેટ છે. ભાવનગર નજીક સુલતાનપુર અને જેગરી બેટ છે. દિક્ષણ સૌરાષ્ટ્રના કિનારે દીવ, સિયાલ અને સવાઈ બેટ છે. સૌરાષ્ટ્રના પશ્ચિમ કિનારે બેટ દ્વારકા, નોરા બેટ અને ભેડા બેટ છે. બેટ દ્વારકાથી કચ્છના નાના રણ સુધીનો કિનારો ખાંચાખૂંચીવાળો અને ક્ષારીય કાદવીકીચડવાળો છે. જામનગર નજીકનો પરવાળાનો પિરોટન ટાપુ પ્રખ્યાત છે. કચ્છનો ૧૦ ? થી ૧૩ કિ.મી. પહોળો પશ્ચિમ તથા દક્ષિણનો કિનારો કાદવ-કીચડવાળો છે. અહીં કેટલીક જગ્યાએ 'લગૂન'ની રચના થયેલી છે.

રણવિસ્તાર : કચ્છની ઉત્તરે મોટું રણ અને મધ્યમાં નાનું રણ છે, તેનું ક્ષેત્રફળ ૨૭,૨૦૦ ચોરસ કિ.મી. છે. કચ્છના મોટા રણમાં પચ્છમ, ખદીર, બેલા અને ખાવડાના ઊંચ ભૂમિભાગો આવેલા છે.

(૨) ગુજરાતનાં મેદાનો :

(i) ઉત્તર ગુજરાતનું મેદાન :

સાબરમતી અને બનાસ નદીઓએ કરેલા કાંપના નિક્ષેપણથી આ મેદાન બન્યું છે. આ મેદાન મહેસાણા, પાટણ, સાબરકાંઠા અને બનાસકાંઠા જિલ્લાના વિસ્તારમાં પથરાયેલું છે. બનાસકાંઠા જિલ્લાની પશ્ચિમે આવેલો અર્ધ રણવિસ્તાર 'ગોઢા' તરીકે ઓળખાય છે.

(ii) મધ્ય ગુજરાતનું મેદાન :

આરસંગ, ઢાઢર, વિશ્વામિત્રી, મહી, શેઢી, મહોર, વાત્રક અને સાબરમતી નદીએ કરેલા કાંપના નિક્ષેપણથી આ મેદાન બન્યું છે. આ મેદાન વડોદરા, આણંદ, ખેડા, ગાંધીનગર અને અમદાવાદ જિલ્લાના વિસ્તારમાં પથરાયેલું છે. વાત્રક અને મહી નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ 'ચરોતર' તરીકે ઓળખાય છે. ચરોતરની વાયવ્યમાં અમદાવાદના મેદાનમાં થલતેજ અને જોધપુરની રેતીની બનેલી ગોળ માથાવાળી ટેકરીઓ છે.

(iii) દક્ષિણ ગુજરાતનું મેદાન : દમણગંગા, પાર, ઔરંગા, અંબિકા, પૂર્ણા, મીંઢોળા, તાપી, કીમ અને નર્મદા નદીએ કાંપના નિક્ષેપણથી આ મેદાન બન્યું છે. આ મેદાન વલસાડ, નવસારી અને ભરૂચ જિલ્લાના વિસ્તારમાં પથરાયેલું છે. આ મેદાન 'પૂરના મેદાન' તરીકે ઓળખાય છે.

(3) સૌરાષ્ટ્રનો ઉચ્ચ પ્રદેશ :

આ ઉચ્ચ પ્રદેશ બેસાલ્ટના અગ્નિકૃત ખડકનો બનેલો છે. આ ઉચ્ચ પ્રદેશમાં ગિરનાર, ચોટીલો, બરડો, શેત્રુંજો વગેરે ડુંગરો છે. ઉત્તરની માંડવની ટેકરીઓ અને દક્ષિણની ગીરની ટેકરીઓ મધ્યમાં આવેલા સાંકડા, ઊંચા વિસ્તાર દ્વારા જોડાયેલી છે.?

(૪) ગુજરાતના ડુંગરાળ પ્રદેશો :

(i) તળગુજરાતના ડુંગરાળ પ્રદેશો :

દાંતા અને પાલનપુર નજીકની ટેકરીઓ 'જેસોરની ટેકરીઓ' તરીકે તેમજ ખેડબ્રહ્મા, ઈડર અને શામળાજી નજીકની ટેકરીઓ 'આરાસુરની ટેકરીઓ' તરીકે ઓળખાય છે. મધ્ય ગુજરાતમાં પાવાગઢ અને રતનમાલની ટેકરીઓ છે. પાવાગઢ 936.2 મીટર ઊંચી છે. નર્મદાની દક્ષિણે રાજપીપળાની ટેકરીઓ છે. તાપીની દક્ષિણે સાતમાળા (સહ્યાદ્રિ) પર્વતોના ભાગરૂપ આવેલી ટેકરીઓ છે. ડાંગ જિલ્લાનું સાપુતારા (૯૬૦ મીટર) ગુજરાતનું એકમાત્ર ગિરિમથક છે. વલસાડ જિલ્લામાં પારનેરાની ટેકરીઓ આવેલી છે.

(ii) કચ્છનો ડુંગરાળ પ્રદેશ :

કચ્છમાં ઉત્તર ધાર, મધ્ય ધાર અને દક્ષિણ ધાર એમ ત્રણ હારમાળાઓ આવેલી છે. ઉત્તર ધારમાં કાળો (૪૩૭.૦૮ મીટર), ગારો, ખડિયો વગેરે ડુંગરો છે. મધ્ય ધાર લખપતથી વાગડ વચ્ચે આવેલી છે. આ હારમાળામાં ધીણોધર (૩૮૮ મીટર), ભૂજિયો, લીલિયો વગેરે ડુંગરો છે. દક્ષિણની ધાર પાંધ્રો તેમજ માતાના મઢથી શરૂ થઈ પૂર્વમાં અંજાર સુધી ફેલાયેલી છે. એમાં ઉમિયા (૨૭૪ મીટર) અને ઝુરા (૩૧૬ મીટર) ડુંગરો આવેલા છે. ભુજની વાયવ્યે વરાર (૩૪૯ મીટર) ડુંગર છે. વાગડના મેદાનમાં કંથકોટના ડુંગરો આવેલા છે. કચ્છમાં સમુદ્ર-કિનારાની નજીકનાં મેદાનો 'કંઠીના મેદાન' તરીકે ઓળખાય છે.?

(iii) સૌરાષ્ટ્રનો ડુંગરાળ પ્રદેશ :

ઉત્તરની માંડવની ટેકરીઓમાં ઊંચામાં ઊંચું શિખર ચોટીલા (૪૩૭ મીટર) છે. દિક્ષણની ગીરની ટેકરીઓમાં સરકલા (૬૪૩ મીટર) સૌથી ઊંચી ટેકરી છે. જૂનાગઢ પાસેનો ગિરનાર (૧૧૫૩.૨ ૨ મીટર) ગુજરાતનો સૌથી ઊંચો પર્વત છે. તેનું શિખર ગોરખનાથ (૧૧૧૭ મીટર) ગુજરાતનું સૌથી ઊંચું શિખર છે. પાલિતાણા નજીક શેત્રુંજો (૬૯૭.૫ –? મીટર), ભાવનગરની ઉત્તરમાં ખોખરા તથા

તળાજાના ડુંગરો, પોરબંદર નજીક બરડો, મહુવાની ઉત્તરે લોંગડી વગેરે સૌરાષ્ટ્રના અગત્યના ડુંગરો છે. સૌરાષ્ટ્રમાં શેત્રુંજો ભાદર નદીનાં મેદાનો, ઘોઘાનું મેદાન અને મોરબીનાં મેદાનો અગ્નિકૃત ખડકોમાંથી છૂટા પડેલા કાંપના નિક્ષેપણથી બનેલા છે.

આપણા સ્મારકો

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અજંતા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

અલમોરા

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

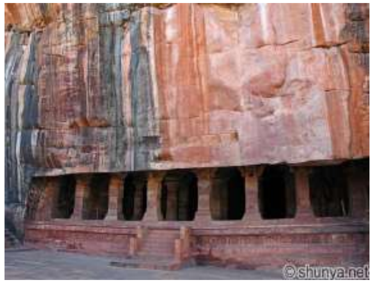

બાદામી

બાદામી

બાદામી

બાદામી

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ધોળાવીરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

ઈલોરા

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લાલ કિલ્લો

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

લોથલ

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

નાલંદા

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સંસદભવન

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

સાંચી – સ્તૂપ

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

વિજયનગર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ચાંપાનેર

ભારતીય ટપાલ ટિકિટ સંગ્રહ

ભાગ – ૧

3.00
भारत
INDIA
INTERNATIONAL FLEET REVIEW - 2001
TARANGINI

3.00
भारत
INDIA
INTERNATIONAL FLEET REVIEW - 2001
PAL

3.00
भारत
INDIA
INTERNATIONAL FLEET REVIEW - 2001
GALBAT

15.00
भारत
INDIA
YURI GAGARIN

15.00
भारत
INDIA
INTERNATIONAL FLEET REVIEW - 2001

4.00
4.00

MASTER MITRASEN
भारत
INDIA
4.00

LACHHU MAHARAJ
भारत
INDIA
4.00

BHARATHIDASAN
भारत
INDIA
4.00

भारत INDIA 4.00
JAYAPRAKASH NARAYAN
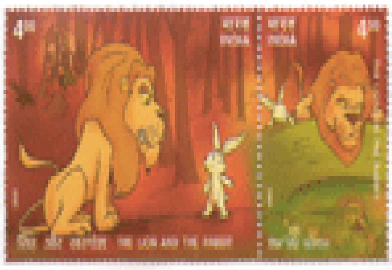
4.00
4.00
THE LION AND THE RABBIT

THE CROWS AND THE SERPENT

4.00
भारत INDIA

भारत INDIA
4.00
INTERNATIONAL YEAR OF VOLUNTEERS
2001

400
RAJ KAPOOR
भारत INDIA

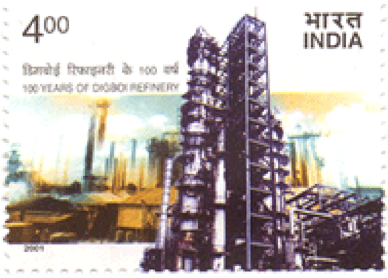
4.00
भारत
INDIA
100 YEARS OF DIGBOI REFINERY
2001

भारत INDIA
4.00
INPEX-EMPIREPEX 2001
KEDARNATH
2001

भारत INDIA
4.00
INPEX-EMPIREPEX 2001
AUNDHA NAGNATH
2001

भारत INDIA
4.00
INPEX-EMPIREPEX 2001
TRYAMBAKESHWAR
2001

भारत INDIA
15.00
INPEX-EMPIREPEX 2001
RAMESWARAM
2001

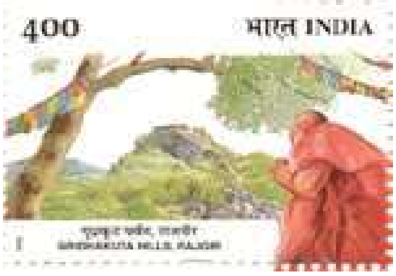
400
भारत INDIA
GRIDHRAKUTA HILLS, RAJGIR

400
भारत INDIA

800
भारत INDIA

1500
भारत INDIA
MAHABODHI TEMPLE, BODHGAYA

4.00
पुस्तक वर्ष
THE YEAR OF
BOOKS
भारत
INDIA

INDIAN ORDNANCE FACTORIES
BICENTENARY
भारत INDIA
4.00

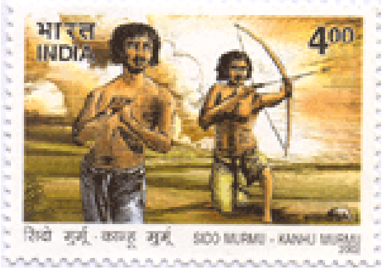
भारत
INDIA
4.00
SIDO MURMU - KANHU MURMU
2002

15.00

भारत INDIA
4.00
COTTON COLLEGE, GUWAHATI

भारत INDIA
4.00

15.00
INDIAN RAILWAYS
भारत
INDIA

भारत
INDIA
4.00
आनन्द ऋषिजी महाराज ANAND RISHIJI MAHARAJ

5.00
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA

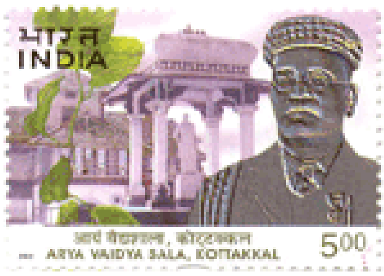
भारत
INDIA
ARYA VAIDYA SALA, KOTTAKKAL
5.00

5.00
भारत INDIA
RHIZOPHORA MUCRONATA

5.00
भारत INDIA
NYPA FRUTICANS

15.00
भारत INDIA
SONNERATIA ALBA

5.00
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA

500
भारत INDIA
2002

5.00
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA

5.00 भारत INDIA

भारत INDIA 5.00

भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
5.00
टी. टी. कृष्णमाचारी T. T. KRISHNAMACHARI

भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
15.00

5.00
भारत
INDIA

5.00
भारत
INDIA

15.00
भारत
INDIA

5.00
भारत
INDIA

5.00
भारत
INDIA

5.00
भारत INDIA
एस. एल. किर्लोस्कर
S.L. KIRLOSKAR

भारत INDIA
5.00
KUSUMAGRAJ

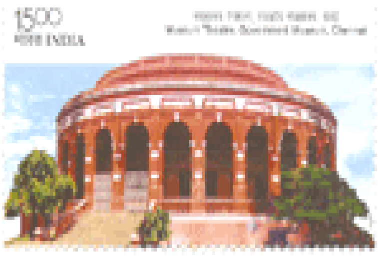
15.00
INDIA

5.00
भारत INDIA

भारत INDIA
500
जी. शंकर कुरुप
G. SANKARA KURUP
2003

भारत INDIA
500
एस. के. पोट्टेक्काट
S. K. POTTEKKATT
2003

भारत INDIA
500
तकषि शिवशंकर पिल्लै
THAKAZHI SIVASANKARA PILLAI
2003

भारत
INDIA
500
GOVINDRAO PANSARE
2003

भारत
INDIA
BENGAL SAPPERS BICENTENARY
500
2003

भारत
INDIA
5.00

भारत INDIA
5.00
उड़न सर्प GLIDING SNAKE

भारत INDIA
5.00
अजगर PYTHON

भारत INDIA
5.00
हरा घोणस BAMBOO PIT VIPER

भारत INDIA
5.00
नागराज KING COBRA

बाल दिवस CHILDREN'S DAY
5.00
भारत INDIA

5.00
भारत
INDIA
2003

भारत INDIA
5.00

भारत
INDIA
500
यशपाल YASHPAL
2003

15 00
15 00
भारत INDIA

200
Rajya Sabha
Session
500

500
भारत
INDIA
SWAMI SWAROOPANAND

संगीत नाटक अकादमी
SANGEET NATAK AKADEMI
500
भारत INDIA

संगीत नाटक अकादमी
SANGEET NATAK AKADEMI
500
भारत INDIA

संगीत नाटक अकादमी
SANGEET NATAK AKADEMI
500
भारत INDIA

1500
INDIA

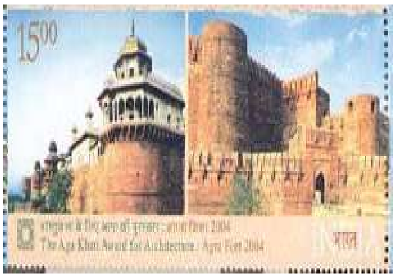
1500
The Aga Khan Award for Architecture : Agra Fort 2004

भारत
INDIA
500
2004
Neerja Bhanot

500
भारत
INDIA
Randhir Prasad Verma
2004

भारत
INDIA
भारत
INDIA
400
400

भारत INDIA
गुरु दत्त Guru Dutt
500

भारत
INDIA
500
UN PEACEKEEPING OPERATIONS
भारत के शांति सिपाही
INDIAN SOLDIERS OF PEACE

5.00
भारत
INDIA
ऊर्जा संरक्षण
ENERGY CONSERVATION

भारत
INDIA
कबीर Kabir
15.00
भारत
INDIA
15.00
हाफ़िज़ Hafiz

5.00 भारत INDIA
के.सुब्रह्मण्यम
K.SUBRAHMANYAM
2004

5.00
भारत INDIA
M.C.CHAGLA
2004

भारत INDIA 5.00
Marudhu Pandiar Brothers

1904-1939 NUPEE LAL
2004

5.00
पाणिनि PANINI
भारत
INDIA
2004

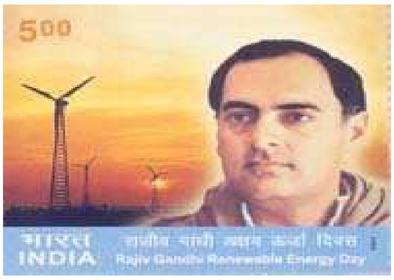
5.00
भारत
INDIA
Rajiv Gandhi Renewable Energy Day

भारत
INDIA
5.00
SAHITYA AKADEMI
2004

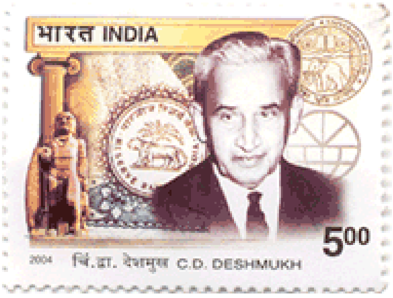
भारत INDIA
5.00
2004
C.D. DESHMUKH

5.00
9 MADRAS (TRAVANCORE)
भारत
INDIA

भारत INDIA
V.LAKSHMINARAYANA
5.00
वी. लक्ष्मीनारायणा
2004

5.00
भारत
INDIA
I.N.S.TARANGINI
2004

भारतीय डाक के 150 वर्ष
150 YEARS OF INDIA POST
भारत INDIA
150
5.00
AIR MAIL

15.00
भारत
INDIA
ताज महल TAJ MAHAL

भारत INDIA
500
वालचंद हिराचंद
WALCHAND HIRACHAND

भारत INDIA
500
माधवराव सिंधिया
MADHAVRAO SCINDIA
2005

500
भारत INDIA
बदली तेंदुआ

भारत INDIA
500
चालता
Dillenia indica Linn
2005

500
भारत INDIA
गवाज
Mishmi Takin
2005

भारत INDIA
500
घट पर्णी
Pitcher Plant
2005

500 भारत INDIA
NARAYAN MEGHAJI LOKHANDE
2005
नारायण मेघाजी लोखंडे

1500 भारतीय स्टेट बैंक State Bank of India भारत INDIA

भारत INDIA
500
PRATAP SINGH KAIRON
2005

भारत INDIA
500
डॉ. टी. एस. सौंदरम DR. T. S. SOUNDRAM
2005

भारत INDIA
500
KAVIMANI DESIGA VINAYAGAM PILLAI

2005
बाल चित्र समिति CHILDREN'S FILM SOCIETY
500
भारत
INDIA

PHD CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
100 years
500
भारत INDIA

सूचना समिति पर विश्व सम्मेलन
भारत
INDIA
2005
500
World Summit
on the Information Society

500
भारत
INDIA
150
2005

500
BUILDER'S NAVY
भारत
INDIA
2005

500 भारत INDIA
2005

भारत INDIA
500

500
भारत
INDIA
2005
JADAVPUR UNIVERSITY

2005
भारत INDIA
500

2005
500
INDIA
De-facto transfer of Pondicherry

2005
भारत
INDIA
INTERNATIONAL YEAR OF PHYSICS 2005
500

दांडी मार्च
Dandi March
500
भारत INDIA
2005

दांडी मार्च
Dandi March
500
भारत INDIA
2005

दांडी मार्च
Dandi March
500
भारत INDIA
2005

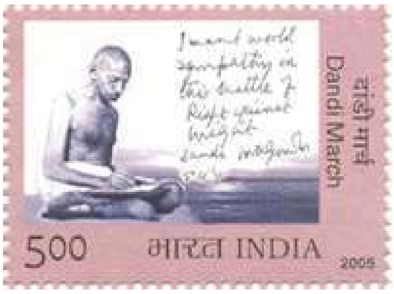
दांडी मार्च
Dandi March
500
भारत INDIA
2005

2005
भारत
INDIA
500
300 YEARS OF 15 PUNJAB (PATIALA)

भारत INDIA
1955 2005
1955 BANDUNG CONFERENCE

2005
Pongal
भारत INDIA
500

500
2006
भारत INDIA
AV. MEIYAPPAN

5.00
भारत INDIA
N.M.R. SUBBARAMAN

भारत INDIA
5.00
150 years
THIRD BATTALION THE SIKH REGIMENT

2006
5.00
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, VISAKHAPATNAM
भारत INDIA

2006
5.00
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, VISAKHAPATNAM
भारत INDIA

2006
5.00
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, VISAKHAPATNAM
भारत INDIA

2006
5.00
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, VISAKHAPATNAM
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA
GEMINI GANESAN
2006

2006
5.00
भारत INDIA

INDIAN AGRICULTURAL RESEARCH INSTITUTE
भारत INDIA
5.00
100 years

62 कैवलरी 62 CAVALRY
भारत INDIA
5.00

15.00
INDIAN FOLK DANCE
भारत INDIA

15.00
भारत INDIA

भारत INDIA
5.00
CALCUTTA GIRLS' HIGH SCHOOL

15.00
भारत INDIA
कुरिंजी
KURINJI

2006
भारत INDIA
5.00
Rainwater Harvesting

भारत
INDIA
500

भारत INDIA
INDRAPRASTHA GIRLS' SCHOOL
500

भारत INDIA
1806 THE VELLORE MUTINY 1806
500

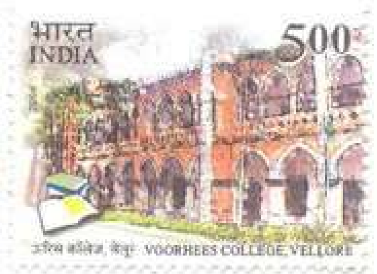
भारत
INDIA
500
VOORHEES COLLEGE, VELLORE

HIGH COURT OF
JAMMU & KASHMIR
500 भारत
INDIA

500
भारत
India
PANKAJ KUMAR MULLICK
2006
पंकज कुमार मल्लिक

OIL AND NATURAL GAS CORPORATION LIMITED
500
भारत INDIA

भारत
INDIA
500
मद्रास विश्वविद्यालय UNIVERSITY OF MADRAS

500
L.V.PRASAD

भारत INDIA
500
INDIAN MERCHANTS' CHAMBER

1500
प्राचीन कलाकृति: अश्व
ANCIENT ART: HORSE
2006
भारत
INDIA

2006
GREATER ADJUTANT STORK
भारत INDIA
500

नीलगिरी सिरिप्पन
NILGIRI LAUGHINGTHRUSH
भारत INDIA
500

MANIPUR BUSH-QUAIL
भारत INDIA
500

लीख
LESSER FLORICAN
भारत INDIA
500

2006
भारत INDIA
5.00
MADHYA PRADESH CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

ROOP KUND
2006
5.00
भारत
INDIA

5.00
SELA
2006
भारत
INDIA

5.00
2006
TSOMO RIRI
भारत
INDIA

TSANGU
भारत
INDIA
5.00
2006

2006
भारत INDIA
15.00 चंदन Sandalwood

भारत
INDIA
5.00
2006
Bartholomaeus Ziegenbalg

5.00
भारत INDIA
Stop Child Labour

भारत INDIA
5.00
Stop Child Labour

5.00
भारत INDIA
Stop Child Labour

भारत INDIA
5.00
Stop Child Labour

भारत
INDIA
PUSHKAR FAIR
5.00

भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
BAUL MELA
5.00

500
भारत INDIA
तमिलनाडु क्रिकेट एसोसिएशन
Tamil Nadu Cricket Association

भारत
INDIA
बुद्ध
BUDDHA
500

500
भारत
INDIA
BANDHAVGARH NATIONAL PARK

500
भारत
INDIA
BANDIPUR NATIONAL PARK
2007

500
भारत
INDIA
KAZIRANGA NATIONAL PARK

500
भारत
INDIA
MUDUMALAI NATIONAL PARK

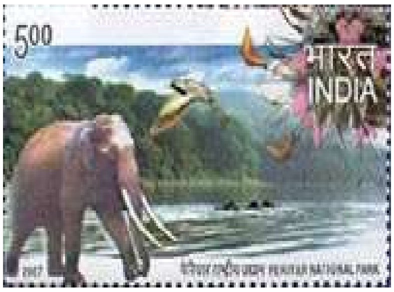
500
भारत
INDIA
PERIYAR NATIONAL PARK

1500
1857
FIRST WAR OF INDEPENDENCE
भारत INDIA

500
1857
FIRST WAR OF INDEPENDENCE
भारत INDIA

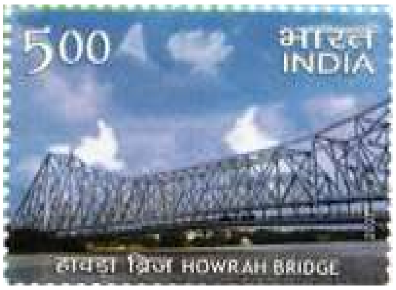
500
भारत
INDIA
HOWRAH BRIDGE

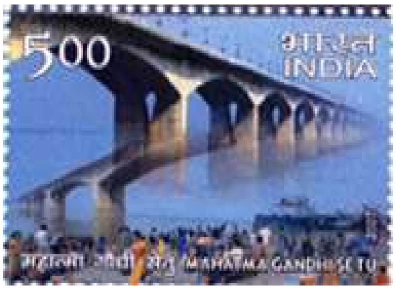
500
भारत
INDIA
MAHATMA GANDHI SETU

500
भारत
INDIA
PAMBAN BRIDGE

500
भारत
INDIA
VIDYASAGAR SETU

500
भारत
INDIA
J. P. NAIK

भारत
INDIA
1500

भारत
INDIA
2007
S. D. BURMAN
15.00

5.00
भारत
INDIA
SATYAGRAHA THE STIRRINGS

2007
भारत INDIA
SATYAGRAHA THE STIRRINGS
5.00

5.00
भारत
INDIA
SATYAGRAHA THE STIRRINGS
2007

SATYAGRAHA THE STIRRINGS
भारत
INDIA
5.00
2007

भारत INDIA
5.00
4th CISM Military World Games
2007

भारत INDIA
5.00
4th CISM Military World Games
2007

भारत INDIA
5.00
4th CISM Military World Games
2007

INDIAN AIR FORCE
प्लैटिनम जयन्ती
PLATINUM JUBILEE
1932-2007
15.00
भारत
2007
INDIA

INDIAN AIR FORCE
प्लैटिनम जयन्ती
PLATINUM JUBILEE
1932-2007
5.00
भारत
AVACS
2007
INDIA

2007
भारतीय वायु सेना INDIAN AIR FORCE
प्लैटिनम जयन्ती
PLATINUM JUBILEE
1932-2007
5.00
भारत
INDIA
वापिती WAPITI

2007
भारतीय वायु सेना INDIAN AIR FORCE
प्लैटिनम जयन्ती
PLATINUM JUBILEE
1932-2007
5.00
भारत
INDIA
ध्रुव DHRUV

भारत INDIA
5.00
2007
महाराष्ट्र पुलिस अकादमी
MAHARASHTRA POLICE ACADEMY

भारत INDIA
5.00
2007
150 Years
प्रथम बटालियन चतुर्थ गोरखा राइफल्स
FIRST BATTALION THE FOURTH GORKHA RIFLES

भारत
INDIA
5.00
2007
बाल दिवस
Children's Day

5.00
भारत
INDIA
2007
बाल दिवस Children's Day

भारत INDIA
पवन ऊर्जा WIND ENERGY
2007
अक्षय ऊर्जा RENEWABLE ENERGY
5.00

भारत INDIA
सौर ऊर्जा SOLAR ENERGY
2007
अक्षय ऊर्जा RENEWABLE ENERGY
5.00

Season's
Greetings
2007
नव वर्ष मंगलमय हो
HAPPY NEW YEAR
500
भारत
INDIA

भारत
INDIA
500
एस.बी.चव्हाण
S.B. Chavan

500
स्नोज़ बासिलिका
Snows Basilica
2007
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA
जल वर्ष 2007
Water Year
2007

ऋत्विक घटक RITWIK GHATAK
2007
भारत
INDIA
5.00

5.00
भारत
INDIA
INDIAN NAVY
REACHING OUT TO MARITIME NEIGHBOURS
2008

5.00
भारत
INDIA
पेपिलियो मेयो (नर)
PAPILIO MAYO (MALE)
2008

5.00
भारत
INDIA
पेक्लियोप्टा रॉडीफर (मादा)
PACHLIOPTA RHODIFER (FEMALE)
2008

भारत INDIA
2008
15.00
ALDABRA GIANT TORTOISE

भारत INDIA
5.00
2008
डॉ. बी.पी. पाल Dr. B. P. Pal

भारत INDIA
दशहरा, मैसूर
Dussehra, Mysore
2008
5.00

5.00
भारत
INDIA
भारतीय तटरक्षक
Indian Coast Guard

भारत INDIA
2008
दामोदरम संजीवय्या
Damodaram Sanjeevaiah
500

भारत
INDIA
2008
500

भारत
INDIA
500
2008

2000
1909-2009
भारत
INDIA
2008
भारतीय विज्ञान संस्थान INDIAN INSTITUTE OF SCIENCE

भारत
INDIA
1909-2009
500
2008
भारतीय विज्ञान संस्थान INDIAN INSTITUTE OF SCIENCE

500
भारत
INDIA
Heritage Restoration
2008
आगा खाँ फाउन्डेशन
AGA KHAN FOUNDATION

2010
XIX
कॉमनवेल्थ खेल
COMMONWEALTH GAMES
500
2008
शेरा SHERA
भारत INDIA

500
भारत
INDIA
2008
जोकिम और वॉयलट अल्वा JOACHIM AND VIOLET ALVA

500
भारत INDIA
सत्यमेव जयते
2008
सिविल सेवा CIVIL SERVICE

भारत
INDIA
500
2008
उस्ताद बिस्मिल्लाह खाँ USTAD BISMILLAH KHAN

भारत INDIA
500
2008
टाटा स्टील TATA STEEL
100 Years

ब्रह्मोस BRAHMOS
भारत
INDIA
2008
2000

भारत INDIA
जूही
Jasmine
1500
2008

भारत INDIA
2008
500
असरार-उल-हक़ 'मजाज़' ASRAR-UL-HAQ 'MAJAAZ'

भारत INDIA
2008
500
सेंट जोसफ बॉयज़ हाई स्कूल
ST.JOSEPH'S BOYS' HIGH SCHOOL

5.00
भारत
INDIA
सर पिट्टी त्यागरायर SIR PITTI THEAGARAYAR
2008

भारत INDIA
5.00
2008
दामोदर धर्मानन्द कोसाम्बी
Damodar Dharmananda Kosambi

75 years
भारतीय आयुर्विज्ञान परिषद्
MEDICAL COUNCIL OF INDIA
2009
5.00
भारत
INDIA

2009
5.00
भारत
INDIA
Red Panda

भारत INDIA
2009
डॉ. राजकुमार
Dr. RAJKUMAR
5.00

भारत
INDIA
शुभ कामनाएँ Greetings
2009
5.00

शुभ कामनाएँ Greetings
भारत
INDIA
2009
5.00

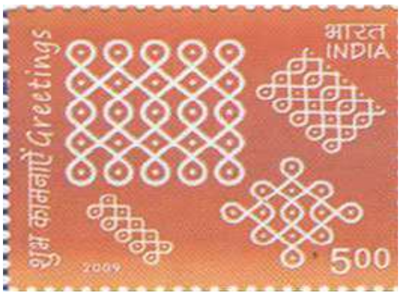
भारत
INDIA
शुभ कामनाएँ Greetings
2009
5.00

भारत
INDIA
शुभ कामनाएँ Greetings
2009
5.00

2009
भारत INDIA
5.00
अपोलो हॉस्पिटल्स
APOLLO HOSPITALS

भारत INDIA
5.00
2009
सेकेंड लान्सर्स (गार्डनर्स हॉर्स)
2ND LANCERS (GARDNER'S HORSE)

5.00
भारत INDIA
2009
100 वर्ष Years
कॉनवेंट ऑफ जीसस एण्ड मेरी, अम्बाला कैंट
CONVENT OF JESUS AND MARY, AMBALA CANTT

5.00
भारत INDIA
लुई ब्रेल जन्मद्विशती
LOUIS BRAILLE BIRTH BICENTENARY
2009

5.00
भारत INDIA
2009
लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय प्रशासन अकादमी
LAL BAHADUR SHASTRI NATIONAL ACADEMY OF ADMINISTRATION

भारत INDIA
5.00
2009
मुचकुन्द
Pterospermum Acerifolium

5.00
भारत INDIA
2009
बिशप कॉटन स्कूल शिमला
Bishop Cotton School, Shimla

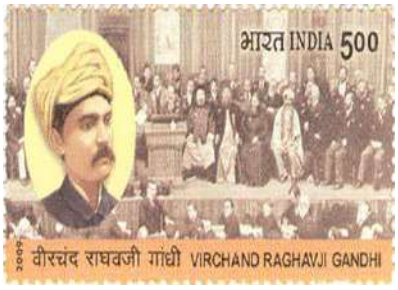
भारत INDIA 5.00
2009
वीरचंद राघवजी गांधी
VIRCHAND RAGHAVJI GANDHI

भारत
INDIA
5.00
2009
SACRED HEART MATRICULATION HIGHER SECONDARY SCHOOL, CHENNAI

भारत
INDIA
5.00
2009
मारवाड़ी Marwari

मणिपुरी Manipuri
5.00
भारत
INDIA
2009

काठियावाड़ी Kathiawari
भारत
INDIA
5.00
2009

ज़ांसकारी Zanskari
2009
5.00
भारत
INDIA

भारत INDIA
RAJABHAU KHOBRAGADE
2009
राजाभाऊ खोबरागडे
5.00

2009
भारत
INDIA
जीवनरेखा एक्सप्रेस
LIFELINE EXPRESS
5.00

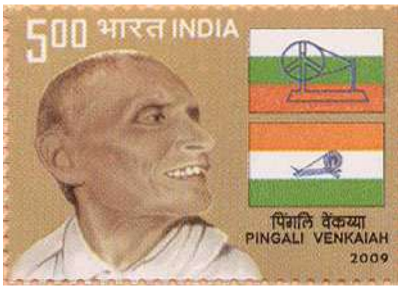
5.00 भारत INDIA
पिंगलि वेंकय्या
PINGALI VENKAIAH
2009

भारत
INDIA
5.00
India Post
2009
mail
भारतीय डाक फ्रेटर
INDIA POST FREIGHTER

भारत
INDIA
5.00
डॉ. कृष्ण कुमार बिरला
DR.KRISHNA KUMAR BIRLA
2009

5.00
राष्ट्रमंडल के 60 वर्ष
भारत
INDIA
2009
60
years
60 YEARS OF THE COMMONWEALTH

2009
बाल दिवस Children's Day
5.00
भारत INDIA

2009
बाल दिवस Children's Day
5.00
भारत INDIA

द साईलैन्ट वैली
The Silent Valley
5.00
भारत INDIA
2009

चेन्नई सेंट्रल स्टेशन Chennai Central Station
भारत
INDIA
2009
5.00

पुरानी दिल्ली स्टेशन Old Delhi Station
भारत
INDIA
2009
5.00

मुम्बई सीएसटी स्टेशन Mumbai CST Station
भारत
INDIA
2009
5.00

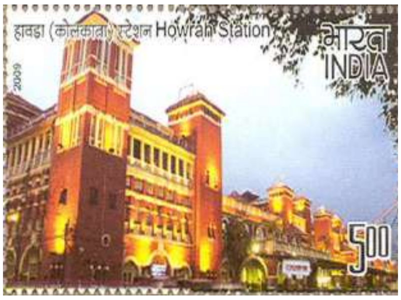
हावड़ा (कोलकाता) स्टेशन Howrah Station
भारत
INDIA
2009
5.00

भारत
INDIA
5.00
2009
गंगा की डॉल्फिन
GANGETIC DOLPHIN
(Platanista Gangetica)

20.00
भारत
INDIA
2009
BUTANDING
(Rhincodon Typus)

5.00
भारत INDIA
सेक्रेड हार्ट चर्च
SACRED HEART CHURCH
2009

भारत INDIA
5.00
2009
GANPATRAO GOVINDRAO JADHAV

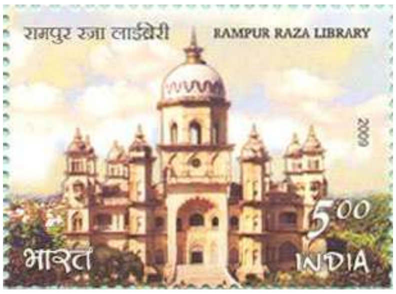
रामपुर रज़ा लाईब्रेरी
RAMPUR RAZA LIBRARY
2009
5.00
भारत
INDIA

5.00
भारत
INDIA
2009
होली क्रॉस चर्च
HOLY CROSS CHURCH

भारत INDIA
5.00
2009
PRESERVE THE POLAR REGIONS AND GLACIERS

भारत INDIA
5.00
2009
PRESERVE THE POLAR REGIONS AND GLACIERS

सेन्ट पॉल्स चर्च
St. Paul's Church
5.00
भारत INDIA
2009

5.00
भारत INDIA
2009
RAMCHARAN AGARWAL

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008

500
जयदेव और गीतगोविन्द
JAYADEVA AND GEETAGOVINDA
भारत
INDIA
2008
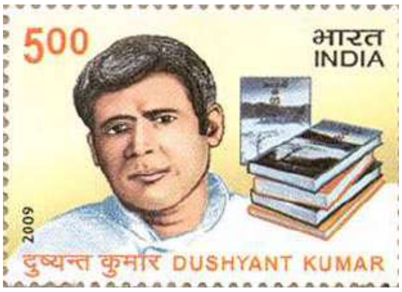
500
भारत
INDIA
2009
दुष्यन्त कुमार DUSHYANT KUMAR

भारत
INDIA
500
2009
भारतीय गणितीय सोसाइटी INDIAN MATHEMATICAL SOCIETY

भारत
INDIA
500
2009
जैसलमेर किला, जैसलमेर
JAISALMER FORT, JAISALMER

500
भारत
INDIA
2009
MONGYU MONASTERY, LADDAKH

5.00
भारत
INDIA
सेंट ऐनी चर्च, गोवा
ST. ANNE CHURCH GOA
2009

भारत
INDIA
5.00
किला मुबारक, पटियाला
QILA MUBARAK, PATIALA
2009

भारत INDIA
5.00
2009

2000
भारत INDIA
500
भारत INDIA
JEANNE JUGAN
LITTLE SISTERS OF THE POOR
2009

भारत
INDIA
5.00
50 वर्ष Years
2009
इंडियन ऑयल INDIAN OIL

भारत
INDIA
5.00
तमिलनाडु पुलिस TAMILNADU POLICE

भारत INDIA
Bishnu Prasad Rabha
बिष्णु प्रसाद राभा
5.00

दिलवाड़ा मंदिर DILWARA TEMPLE
भारत INDIA
5.00
2009

5.00
भारत INDIA
रणकपुर मंदिर RANAKPUR TEMPLE
2009

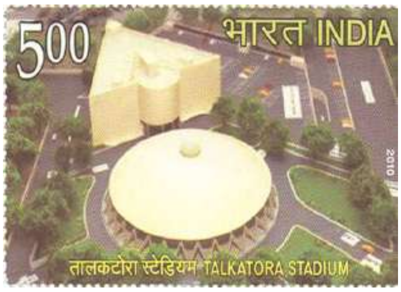
5.00
भारत INDIA
2010
तालकटोरा स्टेडियम TALKATORA STADIUM

5.00
भारत INDIA
2010
जवाहरलाल नेहरू स्टेडियम JAWAHARLAL NEHRU STADIUM

भारत
INDIA
5.00
2010
Veenai Dhanammal
वीणई धनम्माल

भारत INDIA
5.00
2010
राष्ट्रमंडल देशों के अध्यक्षों तथा पीठासीन अधिकारियों का २० वां सम्मेलन
20th CONFERENCE OF SPEAKERS & PRESIDING OFFICERS OF THE COMMONWEALTH

Feudatory
Postage
BAMRA
STATE
One Rupee
2010
राजसी राज्य-बामरा
Princely State-BAMRA
भारत
INDIA
5.00

COCHIN ANCHAL
2010
राजसी राज्य-कोचिन
Princely State-COCHIN
भारत
INDIA
5.00

राजसी राज्य-इंदौर
Princely State-INDORE
भारत
INDIA
500
2010

SIRMOOR STATE POSTAGE STAMP
राजसी राज्य-सिरमौर
Princely State-SIRMOOR
भारत
INDIA
500
2010

भारत INDIA
500
कबूतर PIGEON
2010

भारत INDIA
500
गौरैया SPARROW
2010

भारत INDIA
के. ए. पी. विश्वनाथम
K.A.P. VISWANATHAM
2010
500

500
INDIPEX
भारत
INDIA
कूच बिहार प्रधान डाक घर COOCH BEHAR H.P.O
2010

500
INDIPEX
भारत
INDIA
दिल्ली जी.पी.ओ DELHI G.P.O
2010

500
INDIPEX
भारत
INDIA
लखनऊ जी.पी.ओ LUCKNOW G.P.O

500
INDIPEX
भारत
INDIA
नागपुर जी.पी.ओ NAGPUR G.P.O

500
INDIPEX
भारत
INDIA
शिमला जी.पी.ओ SHIMLA G.P.O

500
INDIPEX
भारत
INDIA
उदगमंडलम प्रधान डाक घर UDAGAMANDALAM H.P.O

भारत
INDIA
मेष ARIES
2010
500

मिथुन GEMINI
भारत
INDIA
2010
500

तुला LIBRA
2010
भारत
INDIA
500

भारत
INDIA
500
धनु SAGITTARIUS
2010

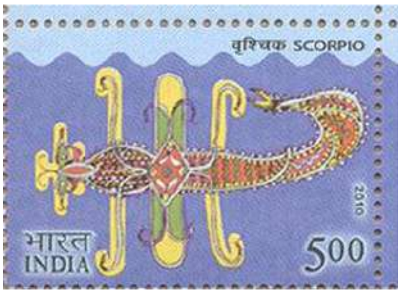
वृश्चिक SCORPIO
भारत INDIA
500
2010

भारत INDIA
500
वृषभ TAURUS
2010

देशबंधु गुप्ता
DESHBANDHU GUPTA
500
भारत
INDIA
2010

500
भारत
INDIA
2010
वेदाद्रि VETHATHIRI

500
भारत INDIA
2010
लक्ष्मीपत सिंहानिया LAKSHMIPAT SINGHANIA

भारत INDIA
2000
2010
कालबेलिया नृत्य
Kalbelia Dance

500
भारत INDIA
2010
हाराबे टपाटियो
Jarabe Tapatio

भारत INDIA 500
भारतीय रिज़र्व बैंक RESERVE BANK OF INDIA
2010

भारत INDIA
500
भारत के नियंत्रक-महालेखापरीक्षक
Comptroller and Auditor General of India
2010

भारत INDIA
2010
500
16 पंजाब (सेकेंड पटियाला) 16 PUNJAB (2nd PATIALA)

500
2010
भारत
INDIA
दून स्कूल, देहरादून
THE DOON SCHOOL, DEHRADUN

भारत INDIA
2010
500
भाऊसाहेब हिरे BHAUSAHEB HIRAY

500
भारत INDIA
2010
सेन्ट्रल बैंक ऑफ़ इंडिया CENTRAL BANK OF INDIA

भारतीय शिक्षा परिषद
500
भारत
INDIA
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATION 2010

500
भारत INDIA
2010
भारत निर्वाचन आयोग ELECTION COMMISSION OF INDIA

5.00
भारत INDIA
बृहदेश्वरर मंदिर
BRIHADEESWARAR TEMPLE
2010

5.00
भारत
INDIA
2010
कैथेड्रल एवं जॉन कॉनन स्कूल, मुंबई
CATHEDRAL & JOHN CONNON SCHOOL, MUMBAI
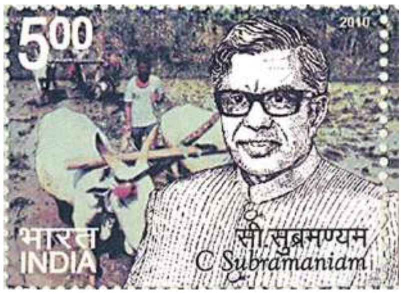
5.00
2010
भारत
INDIA
सी.सुब्रमण्यम
C Subramaniam

भारत INDIA
5.00
2010
विशेष सुरक्षा दल SPECIAL PROTECTION GROUP
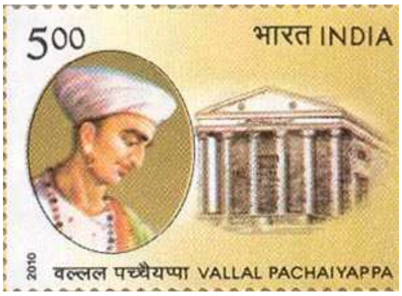
5.00
भारत INDIA
2010
वल्लल पच्चैयप्पा VALLAL PACHAIYAPPA

5.00
भारत INDIA
2011
चौ.रणबीर सिंह CH. RANBIR SINGH

भारत
INDIA
2011
ला मार्टीनियर स्कूल
LA MARTINIERE SCHOOLS
5.00

भारत INDIA
5.00
2011
मेरी वार्ड–लॉरेटो संस्थान MARY WARD-LORETO INSTITUTIONS

100 वर्ष years
5.00
भारत INDIA
कोर ऑफ सिगनल्स
CORPS OF SIGNALS
2011

भारत INDIA
5.00
2011
राष्ट्रपति भवन RASHTRAPATI BHAVAN

भारत INDIA
5.00
2011
डॉ. डी. एस. कोठारी Dr. D. S. KOTHARI

5.00
2011
भारत
INDIA
द स्माइल ट्रेन-क्लेफ्ट सर्जरी
THE SMILE TRAIN-CLEFT SURGERY

भारत
INDIA
रवीन्द्रनाथ ठाकुर
RABINDRANATH TAGORE
2011
5.00

रवीन्द्रनाथ ठाकुर
Rabindranath Tagore
2011
भारत
INDIA
5.00

भारत
INDIA
5.00
भारत की जनगणना
CENSUS OF INDIA
2011
2011

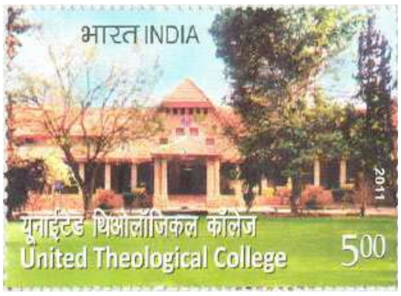
भारत INDIA
2011
यूनाईटेड थिओलॉजिकल कॉलेज
United Theological College
500

भारतीय आयुर्विज्ञान अनुसंधान परिषद
INDIAN COUNCIL OF MEDICAL RESEARCH
500
भारत
INDIA
2011

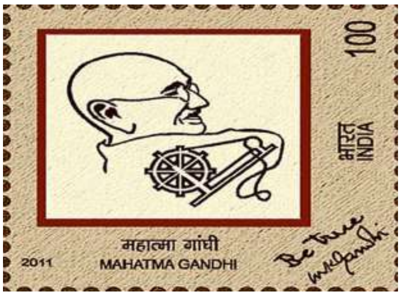
100
भारत INDIA
महात्मा गांधी
MAHATMA GANDHI
2011

500 भारत INDIA
FIRST AIR MAIL IN THE WORLD
FIRST "AERIAL POST," ALLAHABAD, FEBRUARY 18, 1911
हवाई डाक के 100 वर्ष
100 YEARS OF AIRMAIL
2011

500 भारत INDIA
हवाई डाक के 100 वर्ष
100 YEARS OF AIRMAIL
U.P. EXHIBITION CAMP ALLAHABAD
2011

THE PUNJAB REGIMENT & 1 PARA (SF) (1 PUNJAB)
भारत INDIA
2011
द पंजाब रेजिमेन्ट व 1 पैरा (एस एफ) (1 पंजाब)
500

500 भारत INDIA
नूतन NUTAN
2011

500 भारत INDIA
कानन देवी KANAN DEVI
2011

500 भारत INDIA
मीना कुमारी MEENA KUMARI
2011

500 भारत INDIA
लीला नायडू LEELA NAIDU
2011

500 भारत INDIA
सावित्री SAVITHRI
2011

500 भारत INDIA
देविका रानी DEVIKA RANI
2011

भारत INDIA
500
दूत
DOOT
2011

भारत
INDIA
गोवा मुक्ति-स्वर्ण जयंती
GOA LIBERATION-GOLDEN JUBILEE
2011
500

2011
500
राष्ट्रपति द्वारा बेड़े का पुनरीक्षण, मुंबई
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, MUMBAI
भारत
INDIA

2011
500
राष्ट्रपति द्वारा बेड़े का पुनरीक्षण, मुंबई
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, MUMBAI
भारत
INDIA

2011
500
राष्ट्रपति द्वारा बेड़े का पुनरीक्षण, मुंबई
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, MUMBAI
भारत
INDIA

2011
500
राष्ट्रपति द्वारा बेड़े का पुनरीक्षण, मुंबई
PRESIDENT'S FLEET REVIEW, MUMBAI
भारत
INDIA

भारत
INDIA
2000
2011
भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण
ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

भारत
INDIA
500
2011
भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण
ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

भारत INDIA
500
2011
विट्ठल सखाराम पागे VITTHAL SAKHARAM PAGE

भारत
INDIA
500
2011
सुभद्रा जोशी SUBHADRA JOSHI

500
भारत
INDIA
KGMC/CSMMU,LUCKNOW,ACADEMIC CENTENARY YEAR
2011

भारत
INDIA
2500
2011
AFRICA - INDIA FORUM SUMMIT

भारत
INDIA
2011
500
द्वितीय अफ्रीका- भारत शिखर सम्मेलन

500
भारत INDIA
2011
पंडित के.संतानम
Pt.K.SANTANAM

भारत
INDIA
500
श्रीनिवास रामानुजन
SRINIVASA RAMANUJAN
2011

भारत INDIA 500
KRISHNADEVARAYA
2011

2011
500
भारत
INDIA
द ट्रेन्ड नर्सेस एसोशिएशन ऑफ इंडिया
THE TRAINED NURSES ASSOCIATION OF INDIA

भारत INDIA
2011
उमराव कुंवर जी 'अर्चना'
UMRAO KUNWAR JI "ARCHANA"
500

भारत तिब्बत सीमा पुलिस बल
INDO-TIBETAN BORDER POLICE FORCE
भारत
INDIA
500
2012

दैनिक जागरण
पूर्णचन्द्र गुप्त
Puran Chandra Gupta
भारत INDIA
500
2012

सशस्त्र सेना चिकित्सा महाविद्यालय, पुणे
ARMED FORCES MEDICAL COLLEGE, PUNE
500
भारत INDIA
2012

India Israel- Joint Issue
भारत INDIA
500
2012
प्रकाश पर्व-दीपावली FESTIVAL OF LIGHTS - DEEPAVALI

India Israel- Joint Issue
भारत INDIA
500
2012
प्रकाश पर्व - हनुक्का FESTIVAL OF LIGHTS - HANUKKAH

भारत
INDIA
AIRBORNE WARNING AND CONTROL SYSTEM
500
2012

भारत INDIA
500
INDIA INTERNATIONAL CENTRE
2012

भारत 500
INDIA
2012
ISABELLA THOBURN COLLEGE, LUCKNOW

2000
भारत
INDIA
2012
फिलैटली दिवस Philately Day

भारत
INDIA
500
2012
नागर विमानन शताब्दी CIVIL AVIATION CENTENARY

भारत
INDIA
500
2012
नागर विमानन शताब्दी CIVIL AVIATION CENTENARY

भारत
INDIA
500
2012
नागर विमानन शताब्दी CIVIL AVIATION CENTENARY

भारत
INDIA
2000
2012
नागर विमानन शताब्दी CIVIL AVIATION CENTENARY

CHILDREN'S DAY
डाकघर 2050 POST OFFICE
2012
भारत INDIA
500

500
भारत INDIA
2012
राजस्थान पत्रिका
कर्पूर चन्द्र 'कुलिश'
Karpoor Chandra 'Kulish'

भारत INDIA
दि सिंध हॉर्स
THE SCINDE HORSE
500

2012
भारत
INDIA
वारली चित्रकला
WARLI PAINTING
500

2012
भारत
INDIA
शेखावटी चित्रकला
SHEKHAWATI PAINTING
2000

500
भारत
INDIA
राष्ट्रीय गणित दिवस
NATIONAL MATHEMATICS DAY

भारत INDIA
क.रा.बी.नि. E.S.I.C
500
2012
कर्मचारी राज्य बीमा निगम
EMPLOYEES' STATE INSURANCE CORPORATION

भारत
INDIA
800th URS, DARGAH SHARIF, AJMER
2000
2012

भारत
INDIA
800th URS, DARGAH SHARIF, AJMER
500
2012

उपभोक्ता संरक्षण अधिनियम, 1986
Consumer Protection Act, 1986
भारत
INDIA
2012
JAGO GRAHAK JAGO
500

भारतीय विज्ञान कांग्रेस के 100 वर्ष
100 YEARS OF INDIAN SCIENCE CONGRESS
500
भारत INDIA
2013

500
भारत INDIA
स्नातकोत्तर चिकित्सा शिक्षा एवं अनुसंधान संस्थान, चंडीगढ़
2013
POSTGRADUATE INSTITUTE OF
MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH, CHANDIGARH

भारत INDIA
500
125 वर्ष YEARS
2013
उत्तर प्रदेश विधान मंडल UTTAR PRADESH LEGISLATURE

2000 भारत INDIA
2013
150th BIRTH ANNIVERSARY OF SWAMI VIVEKANANDA

500 भारत INDIA
2013
150th BIRTH ANNIVERSARY OF SWAMI VIVEKANANDA

500 भारत INDIA
2013
150th BIRTH ANNIVERSARY OF SWAMI VIVEKANANDA

500 भारत INDIA
2013
150th BIRTH ANNIVERSARY OF SWAMI VIVEKANANDA

आदित्य विक्रम बिरला
ADITYA VIKRAM BIRLA
5.00
14.11.1943 - 01.10.1995
भारत INDIA
2013

5.00
भारत INDIA
2013
श्राइन बसीलिका, वेलांकन्नी
SHRINE BASILICA, VAILANKANNI

ભારતીય ટપાલ ટિકિટ સંગ્રહ

ભાગ – ૨

4.00
सी. शंकरन नायर
C. SANKARAN NAIR
2001
भारत
INDIA

4.00
भारत
INDIA
2001
श्यामा प्रसाद मुखर्जी
SYAMA PRASAD MOOKERJEE

4.00
कृष्ण नाथ सर्मा
KRISHNA NATH SARMAH
2001
भारत
INDIA

भारत
INDIA
4.00
2001
यू किआंग नोंगबा
U KIANG NONGBAH

5.00
SHEIK THAMBI PAVALAR
शेख तम्बी पवलार
2008
भारत
INDIA

5.00
भारत INDIA
एम. भक्तवत्सलम
M. BHAKTHAVATSALAM
2008

भारत INDIA
5.00
उदुमलै नारायण कवि
Udumalai Narayana Kavi
2008

भारत INDIA
5.00
ए.टी.पन्नीरसेल्वम
A.T.PANEERSELVAM
2008

5.00
भारत
INDIA
2008
डॉ. सी. नटेसन
Dr. C. NATESAN

5.00
भारत INDIA
2008
बुद्धदेव बसु BUDDHADEVA BOSE

5.00
भारत
INDIA
2008
डॉ. टी. एम. नायर
Dr. T. M. NAIR

भारत
INDIA
5.00
2012
दुर्गा प्रसाद चौधरी
DURGA PRASAD CHAUDHARY

5.00
भारत
INDIA
Field Marshal SHFJ Manekshaw
2008
फील्ड मार्शल एस एच एफ जे मानेकशॉ

भारत
INDIA
5.00
OMANTHUR P. RAMASWAMY REDDIAR
2010
ओमनथूर पी.रामस्वामी रेड्डियार

भारत
INDIA
3.00
SHEEL BHADRA YAJEE

5.00
भारत
INDIA
2009
रेवरेन्ड जे. जे. एम. निकोल्स रॉय
REV. J. J. M. NICHOLS ROY

GIANI GURMUKH SINGH MUSAFIR
भारत
INDIA
3⁰⁰

SANE GURUJI
भारत
INDIA
3⁰⁰

E.M.S. NAMBOODIRIPAD
भारत
INDIA
3⁰⁰
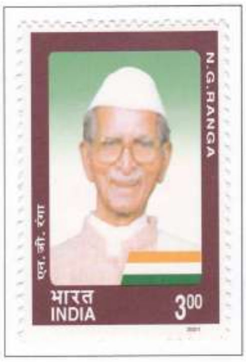
N.G.RANGA
भारत
INDIA
3⁰⁰

भारत INDIA
5⁰⁰
डॉ. त्रिगुणा सेन DR.TRIGUNA SEN
2010

3⁰⁰
भारत
INDIA
4 MARATHA LI BICENTENARY

भारत
INDIA
5⁰⁰
2008
रानी वेलु नाच्चियार
RANI VELU NACHCHIYAR

5⁰⁰
थिल्लय्यदी वल्लियम्मइ
Thillaiyadi Valliammai
भारत
INDIA
2008

2008
5⁰⁰
टी.वी. रामसुब्बैय्यर
T.V. Ramasubbaiyer
भारत INDIA

5⁰⁰
14 पंजाब (नाभा अकाल)
250
वर्ष Years
2008
14 PUNJAB (NABHA AKAL)
भारत
INDIA
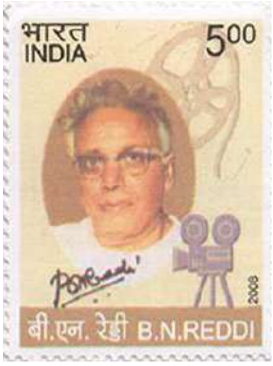
भारत
INDIA
5⁰⁰
2008
बी.एन. रेड्डी B.N.REDDI
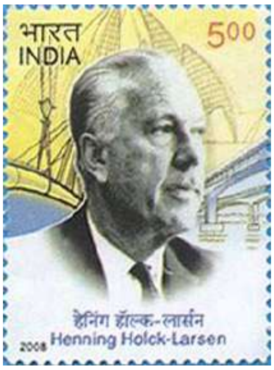
भारत
INDIA
5⁰⁰
हेनिंग हॉल्क-लार्सन
2008 Henning Holck-Larsen

4⁰⁰
भारत
INDIA
चौधरी ब्रह्म प्रकाश
CHAUDHARY BRAHM PARKASH

भारत
INDIA
5⁰⁰
2006
तमिलवेल उमामहेश्वरर
TAMILAVEL UMAMAHESWARAR

भारत
INDIA
5⁰⁰
2006
डा. यू. वी. स्वामीनाथ अय्यर
DR.U.V.SWAMINATHA IYER

उत्तम कुमार UTTAM KUMAR
भारत
INDIA
5⁰⁰
2009

500
श्री श्री बड़दा SRI SRI BORDA
2010
भारत
INDIA

500
भारत INDIA
कमलापत सिंहानिया
KAMLAPAT SINGHANIA
2010

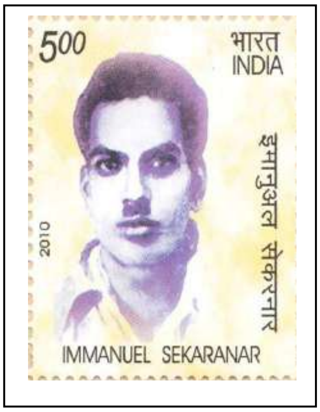
500
भारत
INDIA
इमानुअल सेकरनार
2010
IMMANUEL SEKARANAR

500
भारत INDIA
डॉ. गुडुरू वेंकटा चलम
DR GUDURU VENKATA CHALAM
2010

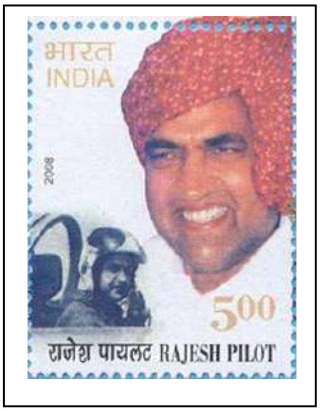
भारत
INDIA
2008
500
राजेश पायलट RAJESH PILOT

भारत
INDIA
500
पन्नालाल बारुपाल
PANNALAL BARUPAL

भारत
INDIA
2006
500
विश्वनाथ राय
BISHWANATH ROY

भारत
INDIA
2007
500
वी.जी.सूर्यनारायण शास्त्रियार
V.G.SURYANARAYANA SASTRIAR

भारत
INDIA
मरैमलै अडिगल
500
2007
MARAIMALAI ADIGAL

भारत
INDIA
2007
500
डा. आर एम. अलगप्प चेट्टियार
Dr. RM. ALAGAPPA CHETTIAR

भारत INDIA
MEHBOOB KHAN
500
2007

भारत INDIA
500
2007
राज नारायण
RAJ NARAIN

भारत
INDIA
500
2007
मनोहरभाई पटेल
MANOHARBHAI PATEL

बिमल रॉय BIMAL ROY
भारत
INDIA
500

राव तुलाराम RAO TULA RAM
2001
400
भारत INDIA

भारत INDIA
500
मेजर जनरल दीवान मिश्री चन्द
Major General Dewan Misri Chand
2009

4.00
भारत
INDIA
चौधरी देवी लाल
CHAUDHARY DEVI LAL
2001

भारत
INDIA
5.00
2010
MUTHURAMALINGA SETHUPATHI

5.00
भारत
INDIA
KANWAR RAM SAHIB
2010
कंवर राम साहिब

5.00
भारत INDIA
2012
श्यामाचरण शुक्ल SHYAMA CHARAN SHUKLA

5.00
भारत
INDIA
2011
V. SUBBIAH

5.00
भारत
INDIA
2010
प्रफुल्ल चन्द्र चाकी
PRAFULLA CHANDRA CHAKI

5.00
भारत
INDIA
2011
MADAN MOHAN MALAVIYA

आर. शंकर
R.Sankar
5.00
भारत INDIA
2009

भारत INDIA
SYED MOHAMMED ALI SHIHAB THANGAL
2010
5.00

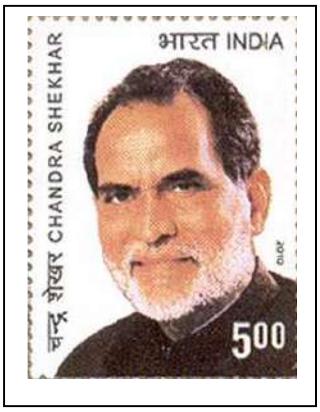
भारत INDIA
CHANDRA SHEKHAR
चन्द्र शेखर
2010
5.00

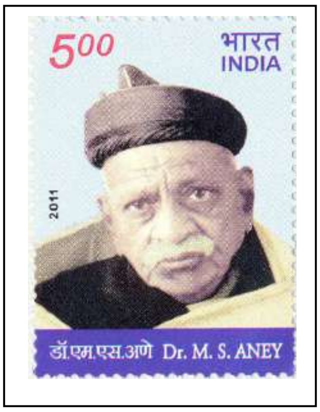
5.00
भारत
INDIA
2011
डॉ.एम.एस.अणे Dr. M. S. ANEY

भारत
INDIA
SURENDRANATH JAUHAR
2011
5.00

भारत INDIA
5.00
DANMAL MATHUR
2009

5.00
भारत INDIA
2012
वसंतदादा पाटील VASANTDADA PATIL

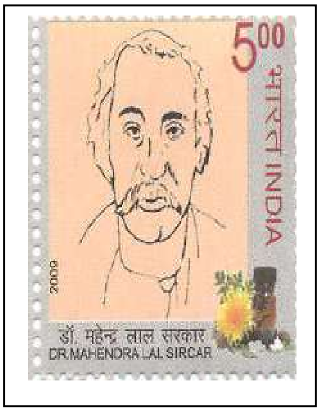
5.00
भारत INDIA
2009
DR.MAHENDRA LAL SIRCAR

भारत INDIA
5.00
C. V. Raman Pillai
2010

भारत INDIA
500
हेनरी लुईस विवेन डीरोज़ीओ
HENRY LOUIS VIVIAN DEROZIO

400
भारत INDIA
VITHALRAO VIKHE PATIL

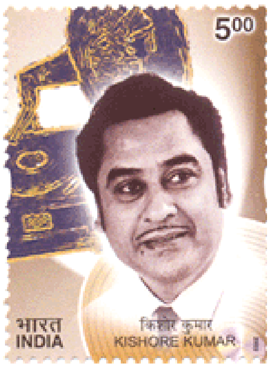
500
भारत INDIA
किशोर कुमार
KISHORE KUMAR

500
भारत INDIA
हेमन्त कुमार
HEMANT KUMAR

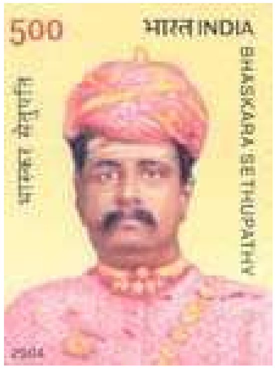
500
भारत INDIA
भास्कर सेतुपति
BHASKARA SETHUPATHY
2004

भारत INDIA
TENNETI VISWANATHAM
500
2004

500
भारत INDIA
MURASOLI MARAN
2004

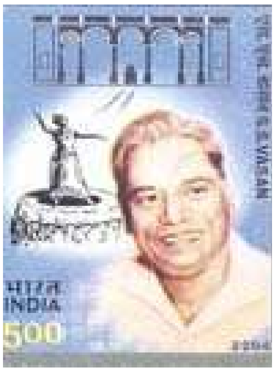
भारत INDIA
500
2004

भारत INDIA
500
NANI A PALKHIVALA

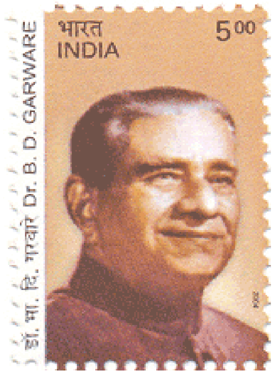
भारत INDIA
500
Dr. B. D. GARWARE

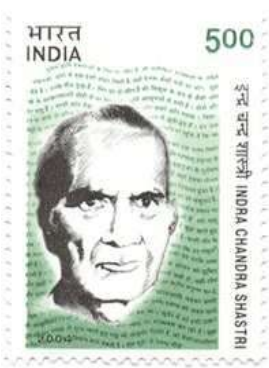
भारत INDIA
500
INDRA CHANDRA SHASTRI
2004

भारत INDIA
500 ज्योतिप्रसाद अगरवाला
JYOTIPRASAD AGARWALLA
2004

भारत INDIA
500
पी.एन. पणिक्कर P.N.PANICKER
2004

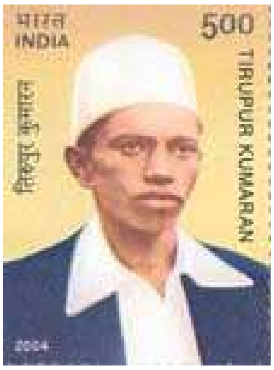
भारत INDIA
500
TIRUPUR KUMARAN
2004

2005
PRABODH CHANDRA
भारत INDIA
500

भारत INDIA
500
AYOTHIDHASA PANDITHAR

500
भारत
INDIA
2005
जवाहरलाल दर्डा
JAWAHARLAL DARDA

2005
भारत INDIA
500
वी.कल्याणसुंदरनार
Vi.Kalyanasundarnar

500
भारत
INDIA
सिद्धर स्वामीगल
2004 SIDDHAR SWAMIGAL

ए.एम.एम.मुरुगप्पा चेट्टियार
भारत
INDIA
500
A.M.M.MURUGAPPA CHETTIAR
2005

भारत INDIA
500
DEVANEYA PAVANAR

भारत INDIA
जी.वरदराज
G.Varadaraj
2006
500

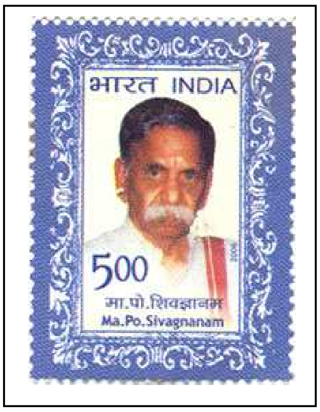
भारत INDIA
500
मा.पो.शिवज्ञानम
Ma.Po.Sivagnanam

भारत
INDIA
500
2006
भारत में डॉन बोस्को सेलेशियन
DON BOSCO SALESIANS IN INDIA 100 वर्ष

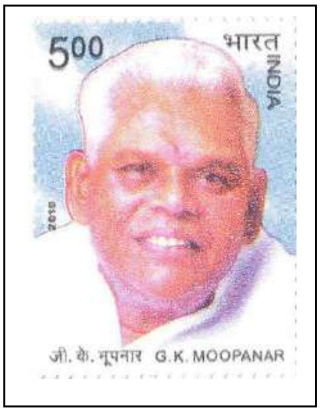
500
भारत
INDIA
2010
जी. के. मूपनार G.K. MOOPANAR

भारत INDIA
2010
500
क्रांति त्रिवेदी KRANTI TRIVEDI

भारत
INDIA
500
2010
Thanjavur Balasaraswathi
तंजावूर बाल सरस्वती

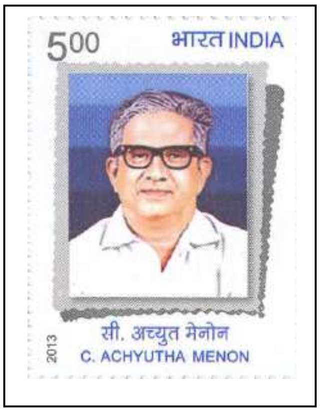
500
भारत INDIA
2013
सी. अच्युत मेनोन
C. ACHYUTHA MENON

500
भारत
INDIA
2012
हुसैन अहमद मदनी
HUSAIN AHMAD MADANI

भारत
INDIA
500
पी. सी. सरकार
P.C. SORCAR
2010

भारत
INDIA
YASHWANTRAO BALWANTRAO CHAVAN
2010
500
यशवंतराव बलवंतराव चव्हाण

500
भारत
INDIA
2010
पी. जीवानन्दम्
P. JEEVANANDHAM

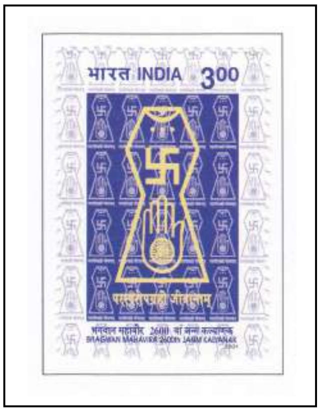
भारत INDIA 300

भारत INDIA
300
भारत की जनगणना
CENSUS OF INDIA
2001
लोकाभिमुख
PEOPLE ORIENTED

भारत INDIA
जूही Jasmine
500
2008

500
भारत INDIA
2008
खाद्य सुरक्षा और गुणवत्ता वर्ष
"Food Safety and Quality Year"
2008-09

500
2008
बाल दिवस children's day
भारत INDIA

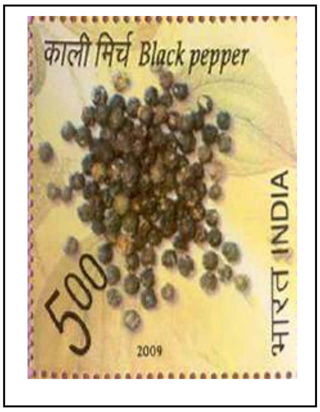
काली मिर्च Black pepper
500
2009
भारत INDIA

दालचीनी Cinnamon
भारत INDIA
500
2009

2009
2000
धनिया Coriander
हल्दी Turmeric
मिर्च Chilly
भारत INDIA

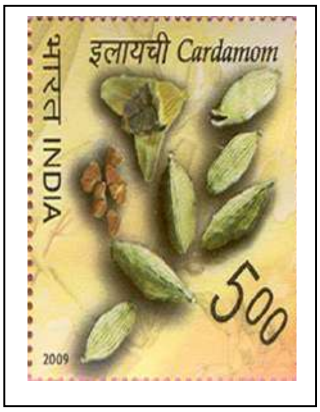
इलायची Cardamom
भारत INDIA
500
2009

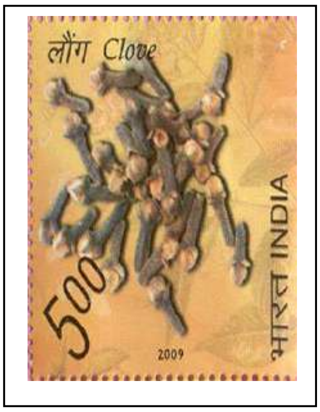
लौंग Clove
500
2009
भारत INDIA

भारत INDIA 500
बाल दिवस Children's Day
2010

भारत INDIA 500
बाल दिवस Children's Day
2010

भारत INDIA
2006
500 क्रिसमस की शुभ कामनाएँ
Merry Christmas

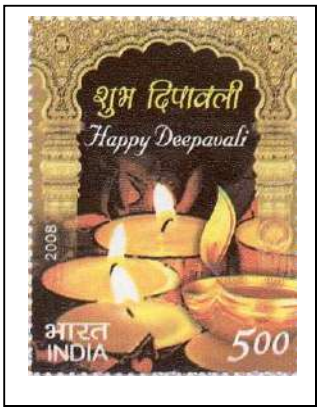
शुभ दिपावली
Happy Deepavali
2008
भारत INDIA
500

500
भारत INDIA
2012
महाबलीपुरम (मामल्लपुरम) दीपस्तंभ
MAHABALIPURAM (MAMALLAPURAM) LIGHTHOUSE

2000
भारत INDIA
2012
आलप्पी (आलप्पुझा) दीपस्तंभ
ALLEPPEY (ALAPPUZHA) LIGHTHOUSE

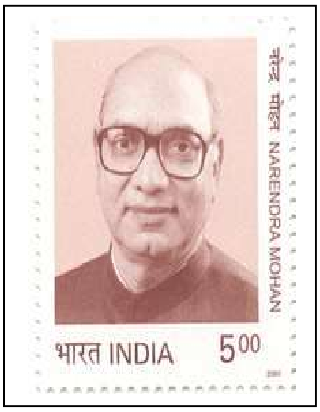
नरेन्द्र मोहन NARENDRA MOHAN
भारत INDIA
500

भारत INDIA
500
K SHIVARAMA KARANTH
2003

भारत INDIA
500
हरिवंशराय बच्चन
HARIVANSH RAI BACHCHAN

भारत INDIA
500
मुकुट बिहारी लाल भार्गव
MUKUT BEHARI LAL BHARGAVA
2003

500
भारत INDIA
फ्रैंक एंथनी
FRANK ANTHONY
2003

भारत INDIA
500
काकाजी महाराज KAKAJI MAHARAJ

भारत INDIA
500
एस. निजलिंगप्पा
S. NIJALINGAPPA
2003

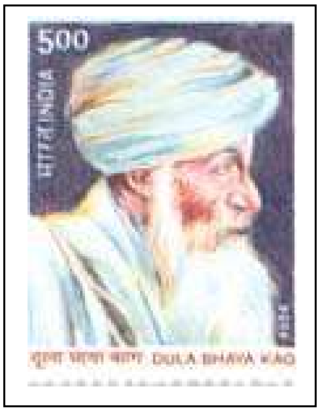
500
भारत INDIA
DULA BHAYA KAG

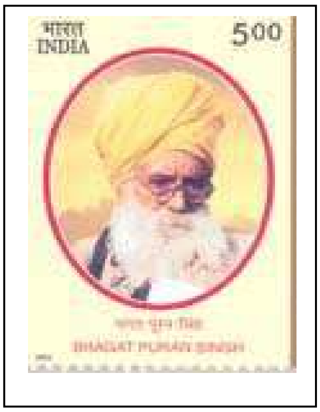
भारत INDIA
500
BHAGAT PURAN SINGH

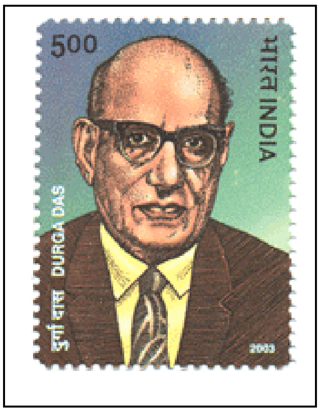
500
भारत INDIA
दुर्गा दास
DURGA DAS
2003

500
भारत INDIA
मुकेश MUKESH

500
भारत INDIA
मोहम्मद रफ़ी
MOHAMMED RAFI

भारत INDIA
500
अल्लाह जिलाई बाई
ALLAH JILAI BAI
2003

भारत INDIA
500
संत एकनाथ SANT EKNATH
2003

500
भारत INDIA
लालन फ़कीर
LALAN FAKIR
2003

भारत INDIA
500
जनार्दन स्वामी
JANARDAN SWAMI
2003

भारत INDIA 500
चित्रलेखा CHITRALEKHA
2011
ચિત્રલેખા

भारत INDIA 300
सामंत चन्द्रशेखर
SAMANTA CHANDRA SEKHAR
2001

भारत INDIA 500
Thirumuruga Kirubananda Variyar
2004

एम. सिंगारवेलर M. SINGARAVELAR
2006
भारत INDIA 500

भारत INDIA 500
MAHARSHI BULUSU SAMBAMURTHY
2008
महर्षि बुलुसु सांबमूर्ति

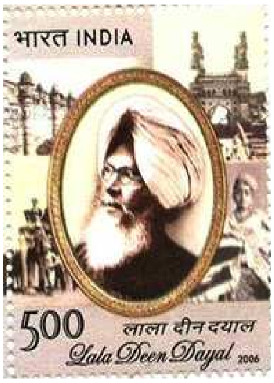
भारत INDIA
500
लाला दीन दयाल
Lala Deen Dayal 2006

500 भारत INDIA
2009
आर.के. नारायण R.K.NARAYAN

500
भारत INDIA
संत संताजी जगनाडे महाराज 1624
Sant Santaji Jagnade Maharaj 1688

500 भारत INDIA
2009
महाकवि माघ MAHA KAVI MAGH

भारत INDIA 500
T.N. Rajarathinam Pillai
2010
टी.एन. राजरथिनम पिल्लै

500 भारत INDIA
लाल प्रताप सिंह
Lal Pratap Singh
2009

भारत INDIA 500
2008
स्वामी रंगनाथानन्द महाराज
SWAMI RANGANATHANANDA MAHARAJ

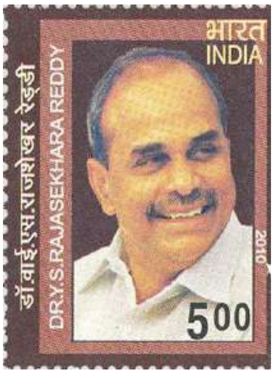
भारत INDIA
डॉ.वाई.एस.राजशेखर रेड्डी
DR.Y.S.RAJASEKHARA REDDY
2010
500

500 भारत INDIA
2009
महर्षि पतंजलि Maharshi Patanjali

500 भारत INDIA
BABURAO PULESHWAR SHEDMAKE
2009

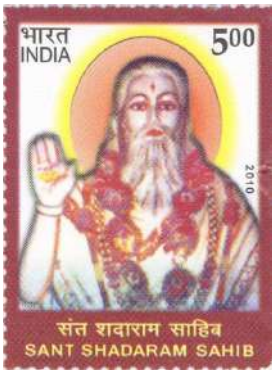
भारत INDIA 500
2010
संत शदाराम साहिब
SANT SHADARAM SAHIB

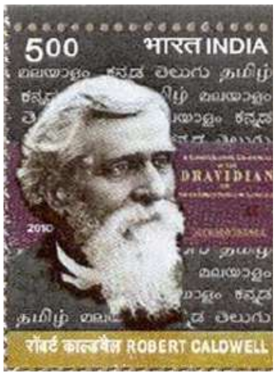
500
भारत INDIA
2010
रॉबर्ट काल्डवेल ROBERT CALDWELL

के. एम. मैथ्यू K. M. Mathew
2011
भारत INDIA 500

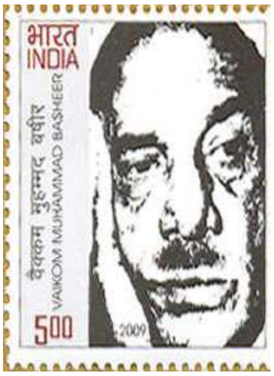
भारत
INDIA
वैकम मुहम्मद बशीर
VAIKOM MUHAMMAD BASHEER
500
2009

500
भारत
INDIA
Maharaja Gulab Singh
महाराजा गुलाब सिंह

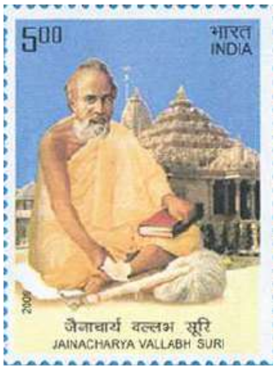
500
भारत
INDIA
2009
जैनाचार्य वल्लभ सूरि
JAINACHARYA VALLABH SURI

500
भारत
INDIA
वेंकटरमण भगवथार
Venkataramana Bhagvathar
2009

भारत
INDIA
500
2010
कुमारगुरुपरर स्वामिगल
KUMARAGURUPARAR SWAMIGAL

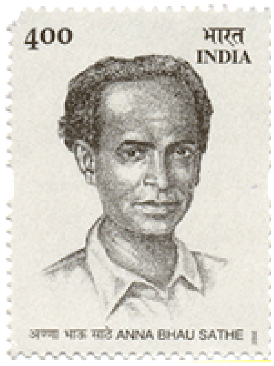
400
भारत
INDIA
ANNA BHAU SATHE

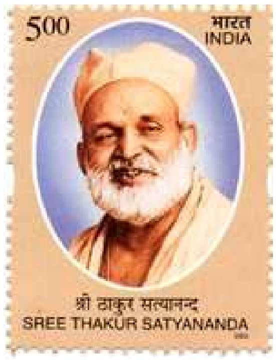
500
भारत
INDIA
श्री ठाकुर सत्यानन्द
SREE THAKUR SATYANANDA

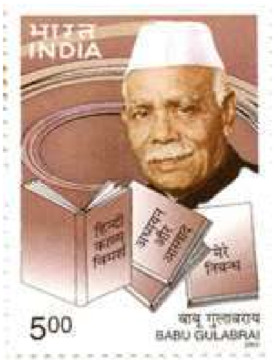
भारत
INDIA
500
बाबू गुलाबराय
BABU GULABRAI

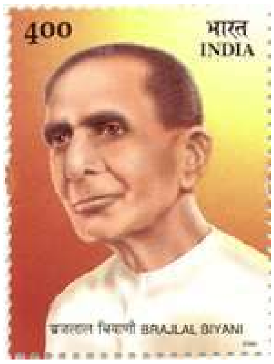
400
भारत
INDIA
BRAJLAL BIYANI

भारत
INDIA
500
PANDIT SURYANARAYAN VYAS

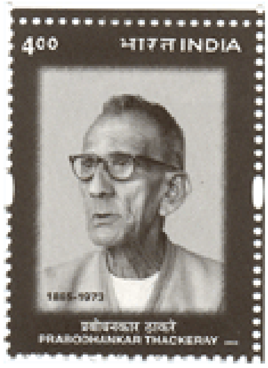
400
भारत INDIA
1885-1973
PRABODHANKAR THACKERAY

400
भारत
INDIA
BHAURAO KRISHNARAO GAIKWAD

भारत
INDIA
500
भगवान बाबा BHAGWAN BABA

भारत INDIA 500
2002

SWAMI RAMANAND
4.00
भारत
INDIA

4.00
भारत
INDIA
संत तुकाराम SANT TUKARAM

भारत
INDIA
500
2003
बि.का.राजवाडे V.K.RAJWADE

भारत
INDIA
5 00
BADE GHULAM ALI KHAN

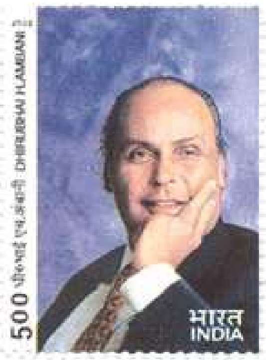
500
DHIRUBHAI H.AMBANI
भारत
INDIA

500
भारत INDIA
मेजर सोमनाथ शर्मा, परमवीर चक्र
MAJOR SOMNATH SHARMA,PVC
2003

500
भारत INDIA
2011
त्रिपुरनेनि गोपीचन्द
TRIPURANENI GOPICHAND

500
भारत INDIA
2011
कवि प्रदीप KAVI PRADEEP

भारत INDIA
500
KASU BRAHMANANDA REDDY
कासु बृह्मानंद रेड्डी
2011

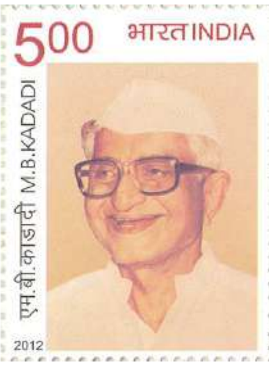
500
भारत INDIA
एम.बी.काडादी M.B.KADADI
2012

2012
500
आर.वेंकटरामन
R.VENKATARAMAN
भारत
INDIA

500
भारत
INDIA
2012
रामगोपाल माहेश्वरी
RAMGOPAL MAHESHWARI

500
भारत INDIA
श्याम नारायण सिंह
2012
SHYAM NARAYAN SINGH

500
2012
भारत INDIA
मोतीलाल नेहरू
MOTILAL NEHRU

500
भारत INDIA
टी.एस.नारायणस्वामी
T.S.NARAYANASWAMI
2012

भारत
INDIA
500
2012
भाई जगता जी
BHAI JAGTA JI

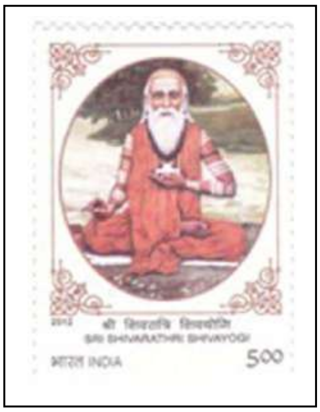
SRI SHIVARATHRI SHIVAYOGI
भारत INDIA
500

भारत
INDIA
500
बुद्ध
BUDDHA
2007

भारत
INDIA
500
बुद्ध
BUDDHA
2007

भारत
INDIA
500
बुद्ध
BUDDHA
2007

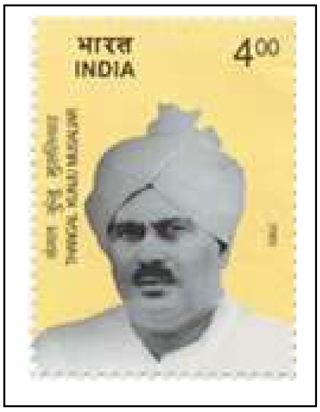
भारत
INDIA
400

300
JUBBA SAHNI
जुब्बा सहनी
भारत INDIA

300
YOGENDRA SHUKLA
BAIKUNTH SHUKLA
योगेन्द्र शुक्ल
बैकुंठ शुक्ल
भारत
INDIA

500
भाई जीवन सिंह BHAI JEEVAN SINGH
भारत INDIA
2010

2009
500
भारत INDIA
250 Years of Selfless Sacrifice and Courage
मद्रास रेजिमेंट
The Madras Regiment
1758-2008

150 YEARS
500
भारत
INDIA
2006
सेना डाक घर FIELD POST OFFICE

150 YEARS
500
भारत
INDIA
2006
सेना डाक घर FIELD POST OFFICE

150 YEARS
भारत
INDIA
500
2006
सेना डाक घर FIELD POST OFFICE

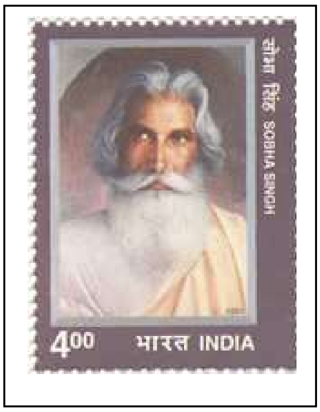
शोभा सिंह SOBHA SINGH
400
भारत INDIA

400
भारत INDIA
विजया राजे सिंधिया VIJAYA RAJE SCINDIA
1919 - 2001

400
भारत
INDIA
महाराजा रणजीत सिंह
MAHARAJA RANJIT SINGH

भारत
INDIA
500
धीरन चिन्नमलै DHEERAN CHINNAMALAI
2005

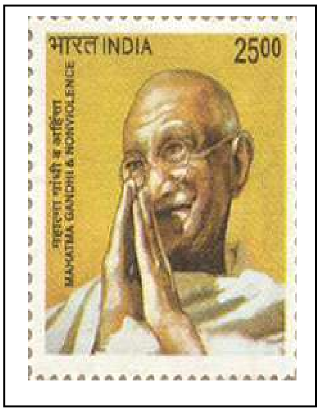
भारत INDIA
2500
महात्मा गांधी व अहिंसा
MAHATMA GANDHI & NONVIOLENCE

भारत
INDIA
500
संत वल्ललार
SAINT VALLALAR

झलकारी बाई
JHALKARI BAI
भारत INDIA
400

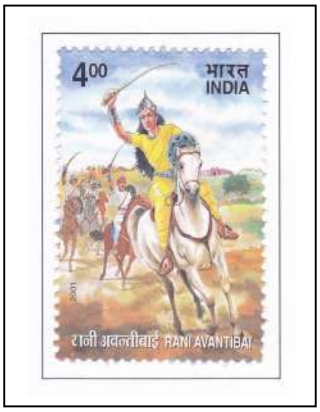
400
भारत
INDIA
रानी अवन्तीबाई RANI AVANTIBAI

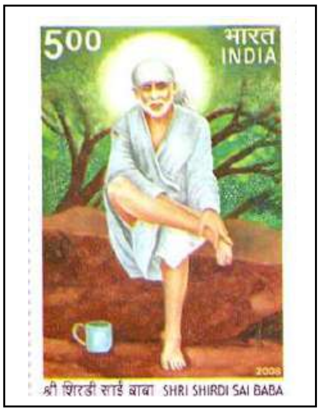
500
भारत
INDIA
श्री शिरडी साई बाबा SHRI SHIRDI SAI BABA

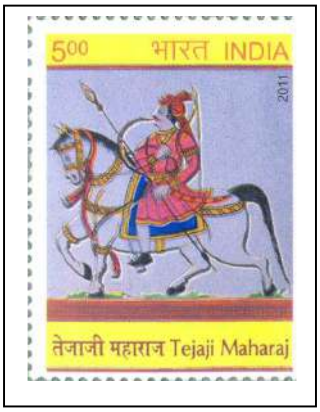
500
भारत INDIA
2011
तेजाजी महाराज Tejaji Maharaj

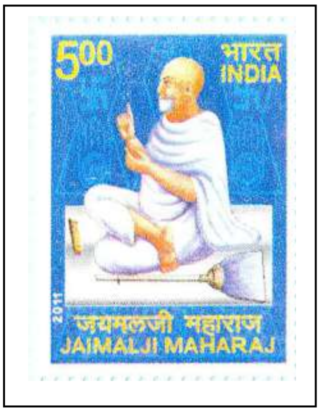
500
भारत
INDIA
2011
जयमलजी महाराज
JAIMALJI MAHARAJ

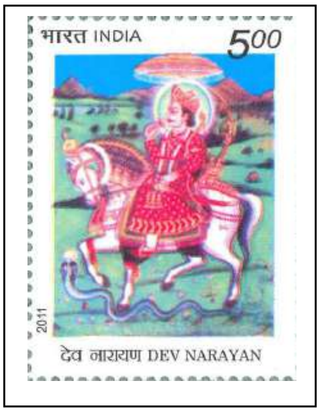
भारत INDIA
500
2011
देव नारायण DEV NARAYAN

Dineshnandini Dalmia
भारत
INDIA
500
दिनेशनन्दिनी डालमिया

400
चन्द्रगुप्त मौर्य
CHANDRAGUPTA MAURYA
भारत
INDIA

500
भारत
INDIA
महाराजा सूरजमल
MAHARAJA SURAJMAL
2009

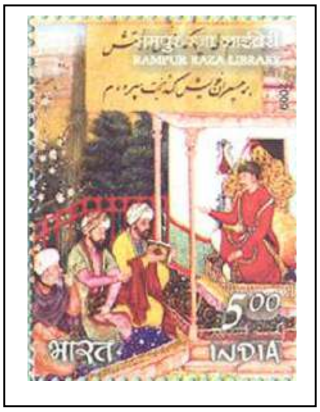
रामपुर रज़ा लाइब्रेरी
RAMPUR RAZA LIBRARY
2009
500
भारत
INDIA

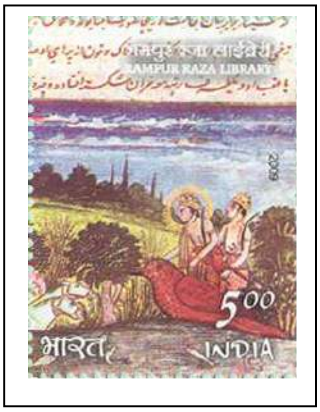
रामपुर रज़ा लाइब्रेरी
RAMPUR RAZA LIBRARY
2009
500
भारत
INDIA

500
2010
भारत
INDIA
कन्या VIRGO

भारत
INDIA
500
कुंभ AQUARIUS
2010

भारत
INDIA
500
मकर CAPRICORN
2010

भारत
INDIA
₹5
DELHI 2010
XIX राष्ट्रमंडल खेल
COMMONWEALTH GAMES

भारत
INDIA
₹5
DELHI 2010
XIX राष्ट्रमंडल खेल
COMMONWEALTH GAMES

भारत
INDIA
₹5
DELHI 2010
XIX राष्ट्रमंडल खेल
COMMONWEALTH GAMES

भारत
INDIA
₹5
DELHI 2010
XIX राष्ट्रमंडल खेल
COMMONWEALTH GAMES

III कॉमनवेल्थ युवा खेल 2008
III Commonwealth Youth Games
III COMMONWEALTH YOUTH GAMES 2008
2008
भारत INDIA 500

III कॉमनवेल्थ युवा खेल 2008
III Commonwealth Youth Games
III COMMONWEALTH YOUTH GAMES 2008
2008
भारत INDIA 500

500
भारत
INDIA
1500
1500
भारत
INDIA
भारत
INDIA
500

III कॉमनवेल्थ युवा खेल 2008
III Commonwealth Youth Games
III COMMONWEALTH YOUTH GAMES 2008
2008
भारत INDIA 500

भारत
INDIA
500
DELHI 2010
2010
XIX
कॉमनवेल्थ खेल
COMMONWEALTH GAMES

भारत
INDIA
2000
london 2012
ओलम्पिक खेल
OLYMPIC GAMES
2012

लंदन
london 2012
ओलम्पिक खेल
OLYMPIC GAMES
भारत
INDIA
500
2012

2012
भारत
INDIA
500
लंदन
london 2012
ओलम्पिक खेल
OLYMPIC GAMES

लंदन
london 2012
ओलम्पिक खेल
OLYMPIC GAMES
भारत
INDIA
2000
2012

DELHI 2010
भारत
INDIA
2000
2010
XIX
कॉमनवेल्थ खेल
COMMONWEALTH GAMES

500
भारत
INDIA
2012
सीमा शुल्क अधिनियम,1962 के 50 वर्ष
50 YEARS OF CUSTOMS ACT,1962

भारत
INDIA
2008
ब्रह्मोस BRAHMOS 500

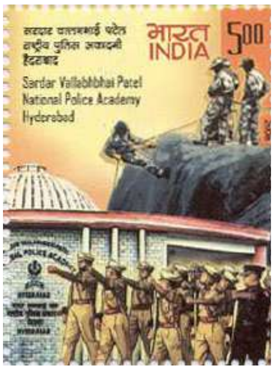
भारत
INDIA
500
Sardar Vallabhbhai Patel
National Police Academy
Hyderabad

भारत INDIA 500
50 years 1960-2010
INAS 300

भारत INDIA 500
2010
शिल्प संग्रहालय CRAFTS MUSEUM

भारत INDIA 500
2010
शिल्प संग्रहालय CRAFTS MUSEUM

मीन PISCES
500
2010
भारत
INDIA

LEO
2010
भारत
INDIA
500

कर्क CANCER
2010
भारत
INDIA
500

भारत INDIA 500
बाल दिवस Children's Day
2010

भारत INDIA 500
बाल दिवस Children's Day
2010

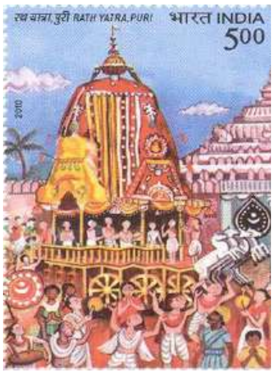
RATH YATRA, PURI
भारत INDIA
500

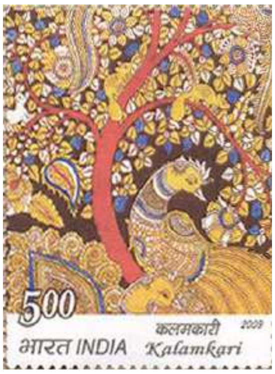
500
भारत INDIA
कलमकारी
Kalamkari
2009

भारत INDIA 1500
ST. ALOYSIUS COLLEGE CHAPEL PAINTINGS

भारत INDIA 500
WOODSTOCK SCHOOL
150
YEARS

500
भारत
INDIA
भारत में सहकारिता आन्दोलन के 100 वर्ष
100 YEARS OF CO-OPERATIVE MOVEMENT IN INDIA

2005
भारत
INDIA
WORLD ENVIRONMENT DAY
GREEN CITIES
500

भारत
INDIA
500
2005
पत्र पेटी LETTER BOX

भारत
INDIA
500
2005
पत्र पेटी LETTER BOX

भारत
INDIA
500
2005
पत्र पेटी LETTER BOX

भारत
INDIA
500
पत्र पेटी LETTER BOX

500
भारत
INDIA
Neelam

1500
भारत
INDIA
Jawahar

1500
भारत
INDIA
Delhi Princess

500
भारत
INDIA
Bhim

Greetings
शुभ कामनाएं
Greetings
500
भारत
INDIA
2007

Happy New Year
500
भारत
INDIA
Greetings
शुभ कामनाएं
2007

शुभ कामनाएं
शुभ कामनाएं
Greetings
500
भारत
INDIA
2007

best wishes
500
भारत
INDIA
Greetings
शुभ कामनाएं
2007

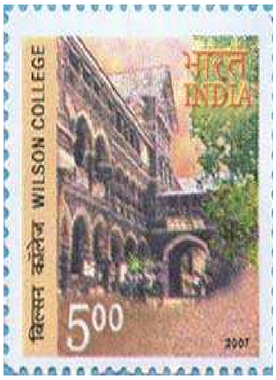
विल्सन कॉलेज WILSON COLLEGE
भारत
INDIA
500
2007

भारत
INDIA
500
द डेली कॉलेज THE DALY COLLEGE

AUGUST KRANTI : BALLIA
भारत
INDIA
400

भारत
INDIA
500
2003
त्रिपुरेश्वरी मंदिर, उदयपुर (त्रिपुरा)
Tripureswari Temple,Udaipur(Tripura)

भारत
INDIA
5.00
KAKOLAT FALLS

भारत
INDIA
5.00
ATHIRAPALLI FALLS

भारत
INDIA
5.00
KEMPTY FALLS

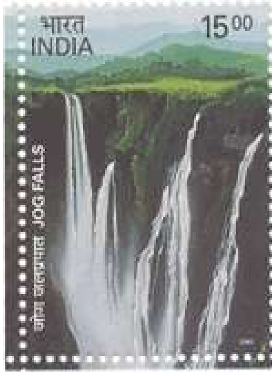
भारत
INDIA
15.00
JOG FALLS

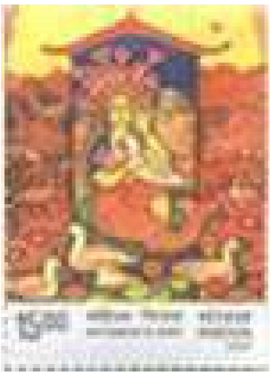

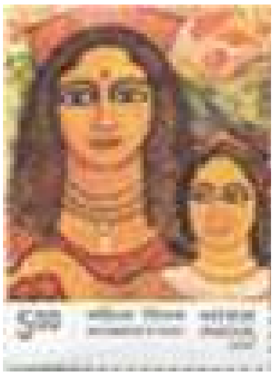

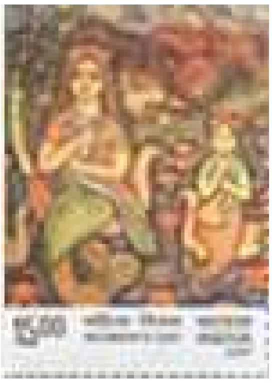

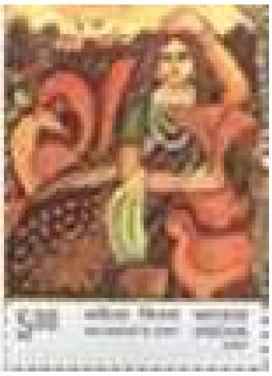

5.00
भारत
INDIA
GUGGULU
Commiphora wightii

5.00
भारत
INDIA
ब्राह्मी
BRAHMI
Bacopa monnieri

5.00
भारत
INDIA
अश्वगंधा
ASHWAGANDHA
Withania somnifera

5.00
भारत
INDIA
आंवला
AMLA
Emblica officinalis

25.00
भारत
INDIA
2012
BUGUN LIOCICHLA

5.00
भारत
INDIA
2012
निकोबार मेगापोड
NICOBAR MEGAPODE

5.00
भारत
INDIA
2012
VENATED GLIDING FROG

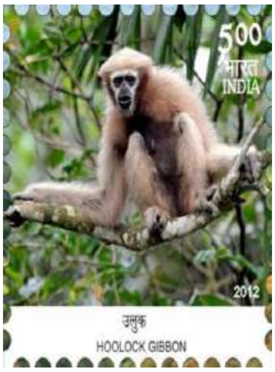
5.00
भारत
INDIA
2012
HOOLOCK GIBBON

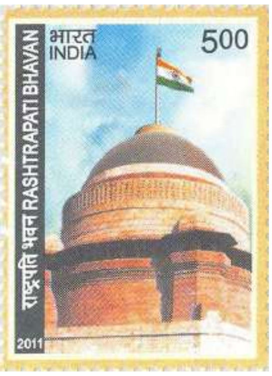
राष्ट्रपति भवन RASHTRAPATI BHAVAN
भारत
INDIA
500
2011

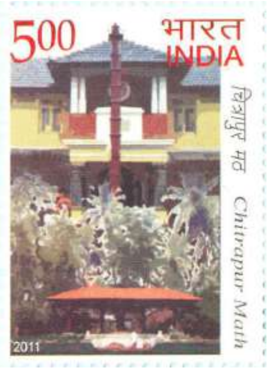
500
भारत
INDIA
चित्रापुर मठ
Chitrapur Math
2011

राष्ट्रपति भवन RASHTRAPATI BHAVAN
भारत
INDIA
500
2011

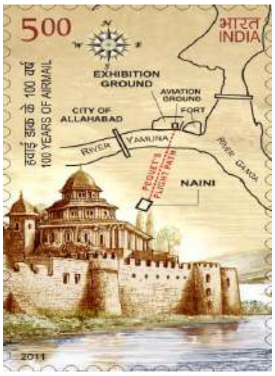
500
भारत
INDIA
हवाई डाक के 100 वर्ष
100 YEARS OF AIRMAIL
EXHIBITION GROUND
AVIATION GROUND
FORT
CITY OF ALLAHABAD
RIVER
YAMUNA
NAINI
RIVER GANGA
2011

2012
500
भारत
INDIA
गोडीजी मंदिर, मुम्बई
GODIJI TEMPLE, MUMBAI

भारत
INDIA
500
2009
जगन्नाथ मंदिर,पुरी
Jagannath Temple, Puri

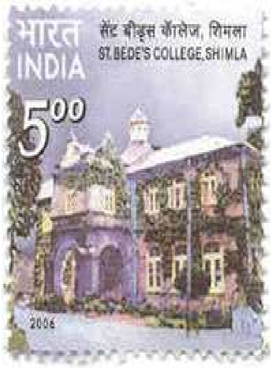
भारत
INDIA
500
सेंट बीड्स कॉलेज, शिमला
ST. BEDE'S COLLEGE, SHIMLA
2006

सेंट जोसफ कॉलेज, बेंगलूर
ST. JOSEPH'S COLLEGE, BANGALORE
500
2009
भारत
INDIA

भारत
INDIA
500

भारत
INDIA
500
बुद्ध
BUDDHA

400
भारत INDIA
शुभ कामनाएं Greetings

शुभकामनाएं
GREETINGS
500
भारत
INDIA

शुभकामनाएं
GREETINGS
400
भारत
INDIA

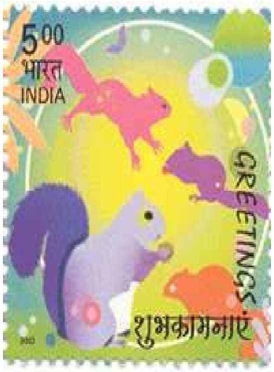
500
भारत
INDIA
GREETINGS
शुभकामनाएं

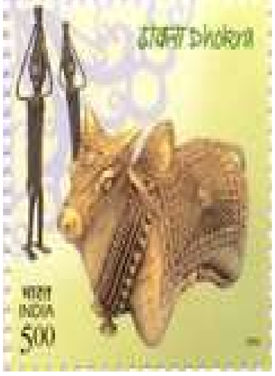
भारत
INDIA
500

500
कांचीपुरम रेशम
2009
भारत INDIA
Kanchipuram Silk

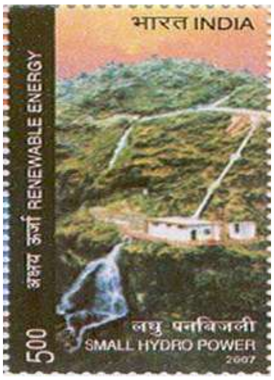
भारत INDIA
अक्षय ऊर्जा RENEWABLE ENERGY
लघु पनबिजली
SMALL HYDRO POWER
2007
5.00

5.00 भारत INDIA
भारत में नवजात शिशु स्वास्थ्य
2005
Newborn Health in India

भारत
INDIA
4.00
CANCER AWARENESS DAY

5.00
भारत INDIA
INTERNATIONAL DAY OF
DISABLED PERSONS
2007

आयोडीन नमक
4.00
GLOBAL IODINE DEFICIENCY DISORDERS DAY
भारत
INDIA

3.00
भारत INDIA
शुभ कामनाएं Greetings
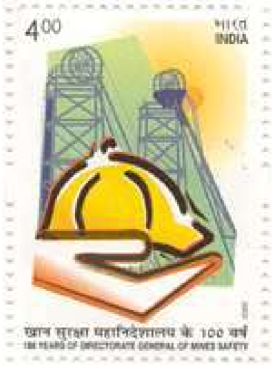
4.00
भारत
INDIA

भारत
INDIA
4.00
बाल दिवस
CHILDREN'S DAY

माउन्ट एवरेस्ट आरोहण
Ascent of Mount Everest
15.00
भारत
INDIA
स्वर्ण जयन्ती Golden Jubilee
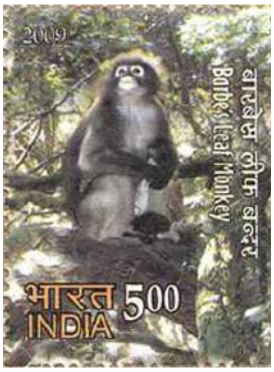
2009
Barbe Leaf Monkey
भारत
INDIA
5.00

भारत INDIA
अक्षय ऊर्जा RENEWABLE ENERGY
जैव ऊर्जा
BIOMASS ENERGY
2007
5.00
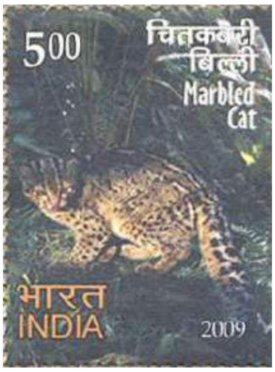
5.00
चितकबरी
बिल्ली
Marbled
Cat
भारत
INDIA
2009
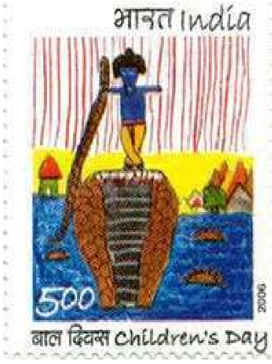
भारत India
5.00
2006
बाल दिवस Children's Day

भारत India
5.00
2006
बाल दिवस Children's Day

भारत
INDIA
5.00
24 जनवरी राष्ट्रीय बालिका दिवस
24 January NATIONAL GIRL CHILD DAY
2009
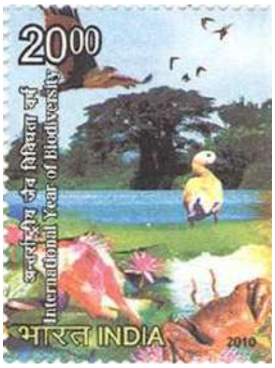
20.00
International Year of Biodiversity
भारत INDIA
2010

भारत
INDIA
500

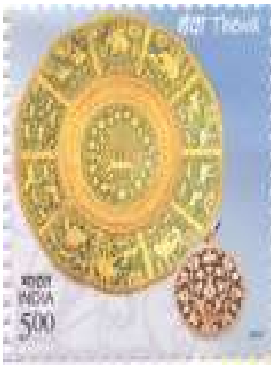
भारत
INDIA
500

400
भारत INDIA
दि बिहार चैम्बर ऑफ कॉमर्स
THE BIHAR CHAMBER
OF COMMERCE

400
Golden Jubilee
भारत
INDIA

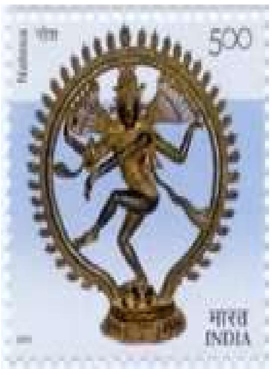
500
भारत
INDIA

Amravati Sculpture
500
भारत
INDIA

500
बनारस रेशम
2009
भारत INDIA
Banaras Silk

500
आपा तानी बुनाई
2009
भारत INDIA
Apa Tani Weaves

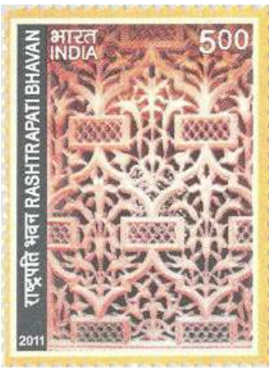
राष्ट्रपति भवन RASHTRAPATI BHAVAN
भारत
INDIA
500
2011

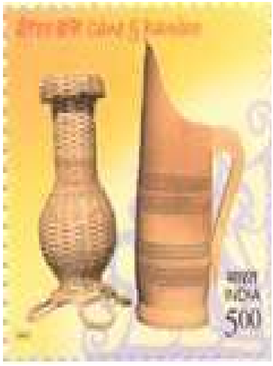
भारत
INDIA
500

400
भारत
INDIA
INDIAN ARMY
2001 EVEREST EXPEDITION

भारत
INDIA
ISWSM, KOLKATA
500

500
भारत
INDIA
मुक्ताबाई
MUKTABAI

भारत
500
INDIA
2004
अन्नामाचार्य ANNAMACHARYA

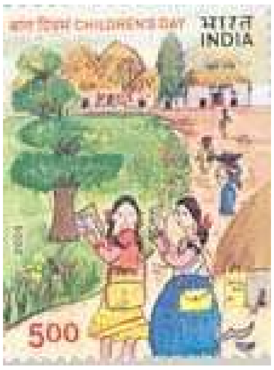
CHILDREN'S DAY
भारत
INDIA
500

500
भारत
INDIA
बाजीराव पेशवा
BAJI RAO PESHWA
2004

बाल दिवस Children's Day
2011
5.00 भारत INDIA

बाल दिवस Children's Day
2011
20.00 भारत INDIA
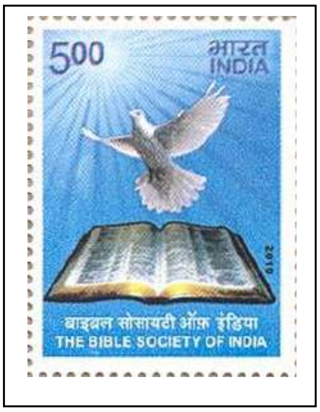
5.00 भारत INDIA
2010
बाइबल सोसायटी ऑफ़ इंडिया
THE BIBLE SOCIETY OF INDIA

5.00
भारत INDIA
2010

5.00 भारत INDIA
बाल दिवस CHILDREN'S DAY

भारत INDIA
5.00
2005
अन्तर्राष्ट्रीय शांति दिवस INTERNATIONAL DAY OF PEACE
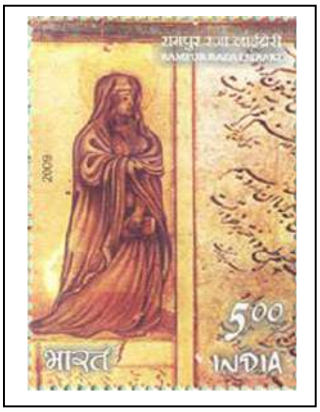
रामपुर रज़ा लाइब्रेरी
2009
5.00
भारत
INDIA

भारत INDIA
5.00
2010
WORLD CLASSICAL TAMIL CONFERENCE-KOVAI 2010

150
5.00 भारत INDIA
1856
BUSHIRE
BOMBAY
2006
सेना डाक घर FIELD POST OFFICE

सेल
SAIL
50 years
5.00
भारत INDIA

5.00
भारत INDIA
मधुबाला
Madhubala

5.00
VELU THAMPI
वेलुतम्पी
भारत INDIA
2010

5.00
भारत INDIA
हवाई डाक के 100 वर्ष
100 YEARS OF AIRMAIL
FIRST AERIAL POST
2011

2006
भारत INDIA
चंद्र ताल CHANDRA TAL
5.00

5.00
भारत INDIA
ग्रैंड लॉज ऑफ इंडिया
Grand Lodge of India
2011

भारत INDIA
₹5
ललित कला अकादेमी LALIT KALA AKADEMI
2010

भारत
INDIA
500
2013
ग़दर आन्दोलन शताब्दी
GHADAR MOVEMENT CENTENARY

डाक जीवन बीमा
POSTAL LIFE INSURANCE
भारत
INDIA
125
2009
500

भारत
INDIA
500
विश्व एड्स दिवस
WORLD AIDS DAY
2006

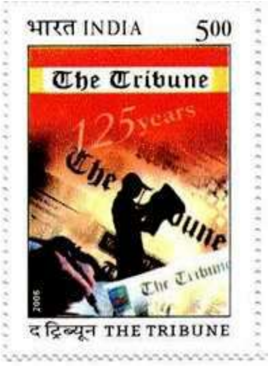
भारत INDIA
500
The Tribune
125 years
2006
द ट्रिब्यून THE TRIBUNE

500
भारत INDIA
रेशमी रूमाल
आन्दोलन
Silk Letter
Movement
2013